

Ivana Eterović*, Igor Eterović**

Devet oporuka iz lovranske kancelarije na hrvatskome jeziku iz 18. stoljeća pohranjenih u Državnome arhivu u Rijeci

U članku se predstavlja devet oporuka iz 18. stoljeća napisanih latinicom i hrvatskim jezikom nastalih u lovranskoj kancelariji. Gradivo je pohranjeno u Državnome arhivu u Rijeci u bogatu, a dosad neistraženu fondu „Javni bilježnici Rijeke i okolice“. Uz kratak diplomatski uvod, oporuke se podastiru u prijepisu i transkripciji. Zbog višeslojne je relevantnosti tih izvora pri priređivanju primijenjena kombinirana povijesno-filološka metoda.

Ključne riječi: *oporuke, Lovran, kancelarija, hrvatski jezik, latinica, 18. stoljeće, Državni arhiv u Rijeci*

1. Kratka diplomatska¹ analiza

U ovome se radu predstavljaju oporuke napisane hrvatskim jezikom u lovranskoj kancelariji u 18. stoljeću, koje se čuvaju u fondu *Javni bilježnici Rijeke i okolice* u Državnome arhivu u Rijeci² pod signaturom: HR-DARI-41 (interna signatura: JU-3).³ Objavljivanje ove građe nije uvjetovano samo prvoklasnošću oporuka kao izvora, prije svega za povijesne i filološke analize, već i njihovom netransparentnošću⁴.

* Ivana Eterović, prof. hrvatskoga jezika i književnosti, zaposlena je kao znanstvena novakinja na Katedri za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljštvo pri Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb. Elektronička pošta: isankovi@ffzg.hr.

** Igor Eterović, prof. povijesti i filozofije, zaposlen je kao znanstveni novak na Katedri za društvene i humanističke znanosti u medicini Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Braće Branchetta 20, 51000 Rijeka. Telefon: +385 51 651 282. Elektronička pošta: igor.eterovic@medri.hr.

¹ Diplomatika je pomoćna povijesna znanost o ispravama ili diplomama (više o diplomaciji i definiciji isprave v. u: Stipišić, Jakov, *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi*, Školska knjiga, Zagreb, 1985., str. 141–143). Svaka isprava ima svoje unutarnje i vanjske karakteristike (v. o tome u: isto, str. 150–158). U ovome će radu biti govora isključivo o vanjskim karakteristikama oporuka kao privatnih isprava. Analiza će unutarnjih karakteristika biti objavljena u zasebnu radu.

² Srdačno zahvaljujemo Borisu Zakošek, djelatniku Državnoga arhiva u Rijeci, na susretljivosti, ljubaznosti i pomoći pri ovome istraživanju.

³ Spomenute oporuke nalaze se u dvama arhivskim svescima (bustama): 24 i 25. U obama je svescima svaki pojedini dokument obrojčen, pa tako i svaka oporuka ima svoj broj, koji će kasnije biti naveden pri pisanju referencija za svaku pojedinačno.

⁴ Budući da su ove oporuke smještene u fondu koji je tek djelomično inventariziran, nisu navedene u ranijim arhivskim pregledima (v. npr. Krota, Ines, „Notari Rijeke i okolice“, u: *Vodič Historijskog arhiva Rijeka*, Posebno izdanje 7, Pazin – Rijeka, 1980., str. 113–114), kao ni u novijima (*Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, sv. 1, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2006., str. 544–545). Na njih se neodređeno upućuje u najnovijim arhivskim pregledima (usp. Zakošek, Boris, „Pregled arhivalija Lovranštine do 1945. u Državnom arhivu u Rijeci“, *Zbornik Lovranštine*, knj.

Riječ je o devet oporuka, od kojih osam starijih potpisuje notar (*kančiler*) Anton Tomičić, a najmlađu notar (*kančiler*) Bartol Negovetić. Oporuke su napisane redom⁵:

1. 5. prosinca 1773. [1]⁶,
2. 23. veljače 1774. [1' i 2]⁷,
3. 24. veljače 1774. [3 i 3']⁸,
4. 11. travnja 1774. [4]⁹,
5. 4. rujna 1774. [5]¹⁰,
6. 25. rujna 1774. [6]¹¹,
7. 14. studenog 1774. [7]¹²,
8. 24. ožujka 1775. [8]¹³ i
9. 25. kolovoza 1777. [9 i 9']¹⁴.

Zbog relativno kratka teksta oporuke većina je njih napisana na folijama (listovima) samo s prednje strane (*recto*), dok su oporuke 3 i 9 ispisane na folijama obostrano (*recto* i *verso*), pri čemu se tekst oporuke nastavlja na poledini folije (*verso*): [3'] i [9']¹⁵. Zanimljivo je da je oporuka 2 pisana u nastavku na oporuku 1, koja je napisana samo na prednjoj strani folije, pa tako zapravo oporuka 2 započinje na prvoj poledinskoj strani [1'], a nastavlja se i završava na sljedećoj foliji [2].

Listovi su papirnati, a po veličini oporuke možemo podijeliti u dvije skupine. Oporuke 1–4 jednake su veličine i ona iznosi 24 x 37 cm. Oporuke 5–8 jednake su veličine i ona iznosi 21,2 x 28,7 cm. Veličina je oporuke 9 19,2 x 28 cm. Svaki list ima utisnut vodeni znak, a na ovome je korpusu zabilježeno njih pet različitih.¹⁶

1, 2010., str. 24). Stoga je jedan od važnih razloga objavljivanju ovih vrijednih izvora za lovransku povijest poticaj istraživačima lovranske baštine za daljnju valorizaciju spomenutoga fonda, kao i arhivskim djelatnicima za njegovo konačno inventariziranje i uređenje.

⁵ Svakoj je oporuci pridružen redni broj od najmlađe prema najstarijoj, kako je običaj u diplomatskim izdanjima (usp. Stipišić, Jakov, nav. dj., str. 176). Na te će se brojeve pozivati u daljnjem tekstu kao kratice pri analizi oporuka. U zagradi su dodatno navedene oznake strane pojedinih folija redosljedom kojim se pojavljuju u priređenom faksimilu, a o čemu će opširnije biti riječi u nastavku. Način citiranja primjera iz oporuka koji se primjenjuje u ovome radu može se prikazati na modelu *Antich*_{1,2}. Kurzivom je pisan primjer, a brojke označuju mjesto primjera: prva, ispred dvotočja, bilježi o kojoj je oporuci riječ, a druga, iza dvotočja, redak u kojemu se primjer nalazi. Ako se tekst oporuke nastavlja na drugoj strani istoga ili sljedećega lista, obročivanje se redaka ne provodi ispočetka, već se također nastavlja.

⁶ HR-DARI-41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24: dok. 00004.

⁷ Isto: dok. 00004.

⁸ Isto: dok. 00005.

⁹ Isto: dok. 00007.

¹⁰ Isto: dok. 00008.

¹¹ Isto: dok. 00010.

¹² Isto: dok. 00009.

¹³ Isto: dok. 00013.

¹⁴ Isto: dok. 00024.

¹⁵ Sve folije koje su ispisane sa stražnje strane posebno smo označavali prema uobičajenoj praksi izdavanja diplomatske građe (v. npr. Ladić, Zoran – Orbanić, Elvis, „Uvodnik“, u: *Knjiga labinskog bilježnika Bartolomeja Gervazija: 1525–1550*, Posebna izdanja 17, Državni arhiv u Pazinu, Pazin, 2008., str. 13).

¹⁶ Vodeni je znak na oporukama 1–2 jedva vidljiv, na oporuci 3 tek fragmentarno, no budući da je identičan onomu na oporuci 4, da se rekonstruirati većim dijelom. Oporuke 5, 7 i 8 imaju isti vodeni žig. Oporuke 6 i 9 imaju zasebne vodene žigove.

Izvornici oporuka izvrsno su očuvani i vrlo čitljivi, uz iznimku oporuke 9, koja je pisana rukom drugoga notara, a uslijed jačega utiskivanja tinte (čime je ona probila na drugu stranu folije) i manje izvježbana rukopisa nešto manje čitljiva. Tekst je oporuka pisan hrvatskim jezikom, uz manje iznimke¹⁷, a sadrži brojne posuđenice iz talijanskoga i latinskoga jezika, osobito u notarskoj terminologiji, koje su čakavskom sustavu prilagođene u različitoj mjeri. Pismo je rukopisa tipična moderna kancelarijska kurzivna humanistika.

Tekst svih oporuka pisan je kontinuirano u jednome stupcu, a sve koje je sastavio Anton Tomičić (1–8) s lijeve strane imaju širu marginu, u koju je notar ponekad upisao dopunu, označivši je znakom +¹⁸, no ponekad je unatoč prostoru na margini dopunu umetnuo naprosto između redaka, označivši je znakom #¹⁹. Negovetić nije ostavljao širu lijevu marginu u oporuci koju je pisao, već tekst započinje od samoga ruba. Na desnoj su margini notari maksimalno iskorištavali prostor, pišući do samoga ruba.

Tomičić je sve oporuke uredno potpisao, a na oporukama 1, 2 i 4 dodatno je u gornjem lijevom uglu, na vrhu šire lijeve margine, ostavio pečat kancelarije. Uz mnogo čitljiviji rukopis, Tomičića kao mnogo iskusnijega notara možemo prepoznati i po skladno strukturiranim pasusima opsežnijih oporuka, primjerice oporuke 2 i 3. Obojica notara redovito izvlače na lijevu marginu početni redak oporuka, a ponekad i pojedine pasuse oporuke, kao npr. u oporukama 2, 3, 7 i 9.

2. Nekoliko egdotičkih²⁰ napomena

Budući da su oporuke pisane hrvatskim jezikom, za razliku od tradicionalnoga izdavanja isprava u povijesnim znanostima ovdje se kombiniraju dvije osnovne metode²¹ u prenošenju izvornoga teksta – povijesna i filološka. Najopravdanijim smo smatrali ponuditi prije svega prijepis, vođen povijesnom metodom pripreme građe za objavljivanje, a potom i transkripciju, vođenu filološkom metodom u rekonstruiranju ispravnoga čitanja teksta.

2. 1. Prijepis

Budući da se prva metoda zasniva na diplomatici, prijepis je ponajprije vođen diplomatskim pravilima priređivanja građe²², od kojih

¹⁷ Jedina je iznimka oporuka 7, gdje je na vrhu rukom drugoga pisara dopisan na talijanskome jeziku datum izvršenja prethodno sastavljene oporuke: *Executa 22 Maggio 1777 Laurana*.

¹⁸ Na margini pokraj 14. i 15. retka oporuke 2 notar je dopisao + *Suczza Matta Cumarichia*.

¹⁹ U 9. retku oporuke 1 notar je između riječi *Dufsu* i *item* umetnuo znak #, a neposredno iznad dopisao # 20 *Sueteh Mafs*.

²⁰ Egdotika je znanost koja se bavi teorijom i praksom izdavanja povijesnih izvora. V. više u: Stipičić, Jakov, nav. dj., str. 171 i d.

²¹ Usp. isto, str. 172.

²² Iscrpno o tim pravilima v. u: isto, str. 175–180.

ćemo izdvojiti ona najvažnija primijenjena na arhivsko gradivo objavljeno ovdje, a radi olakšavanja iščitavanja teksta i čitateljima koji nisu upoznati s diplomatikom.

Svaka isprava (oporuka) ima zaglavlje, u kojemu su navedeni redni broj dokumenta iz objavljenoga korpusa, vrijeme i mjesto nastanka te regist (kratak sadržaj dokumenta). Tekst je reproduciran tako da što vjernije odražava predložak. Alineje (prazni reci) prenesene su isključivo tamo gdje se pojavljuju u izvorniku, a grafički su posebno usklađeni oni dijelovi koji su pisani u polovici veličine stupca u kojemu je donesen korpus oporuke. Redovi nisu posebno izvlačeni/uvlačeni prema rukopisu, a umetnute su riječi naznačene prema pravilima navedenim ispod. Sve su kratice razriješene, a izostavljena se slova donose u kurzivu. Slovopisne su i pravopisne značajke teksta vjerno reproducirane prema rukopisu. Svi znakovi i simboli korišteni u priređivanju prijepisa objašnjeni su u *Tablici 1.* i oprijmereni potvrdama iz objavljenoga gradiva.

Tablica 1. Tumač kritičkih znakova i simbola korištenih u priređivanju prijepisa

Kritički znak ili simbol	Značenje	Primjer
kurziv	razriješenje kratice	<i>decembra</i>
[]	dopune riječi ispuštenim dijelovima	potreb[o]vat, naregiu[giu]chi
[...]	dio riječi ili rečenice koji je nečitljiv ili uništen	vila[...]
[[]]	naknadno uneseni dijelovi teksta	[[<i>Executa</i> 22 Maggio 1777 Laurana]]
⟨ ⟩	rekonstrukcija slova, sloga ili riječi	Matt⟨a⟩
()	dijelovi koje prema smislu treba izbaciti	ordinal(el)gie
abc	riječi koje prema pisarvoj naznaci treba izbaciti	prilosit
┌ ┐	riječi koje pripadaju tekstu, ali se kao naknadni dodaci nalaze na margini ili između redaka	┌20 <i>Suete</i> h Maf┐s
┌ ɿ	pogreške u redosljedu slova	polovcizu ┌poloviczu┐
(?)	znak kojim je popraćena riječ za koju nismo sigurni u čitanje ili u značenje	Mr'a(?)

Kada se u izvorniku riječ mora nastaviti u sljedećem retku jer u prethodnome više nema prostora, na rastavljanje se upućuje dvostruko podcrtanim zadnjim slovom riječi koja se potom nastavlja u sljedećem retku. Zbog tehničkih razloga u prijepisu su ta slova podcrтана jednostrukom crtom, a ne dvostrukom.

Iznad veznika *a* i prijedloga *u*, kada dolaze samostalno, pisari pišu katkad kosu crticu. U prijepisu crtice nisu prenošene.

Novčane su jedinice razriješene.

Sve su oporuke u priložima obrojčene, kao i reci u njima, kako bi se olakšalo citiranje.²³

Potpisi su notara u prijepisu označeni kraticom *m. p.* (*manu propria*), kojom se potvrđuje da je isprava napisana „vlastitom rukom“.

2. 2. Transkripcija

Zbog nenormiranosti se slovopisa hrvatskih dopreporodnih latiničkih tekstova pri njihovu priređivanju u suvremenoj hrvatskoj filologiji primjenjuje fonološka transkripcija²⁴, koja „označuje postupak kojim se grafemi za određene foneme iz jednoga slovopisa jednoga pisma prenose u slovopis istoga ili drugoga pisma.“²⁵ Prenošanjem se tih tekstova u suvremenu hrvatsku latiničku grafiju uspostavlja veza „između dviju dijakronijski odmaknutih razvojnih faza istoga jezičnog sustava.“²⁶ Postupkom se transkripcije teži prije svega ispravno i pouzdano pročitati tekst, i to „prema fonološkome stanju što je vrijedilo za sredinu u kojoj je tekst nastao“²⁷, a osnovni je cilj pritom što vjernije prenijeti izvorni jezik.²⁸

U prijepisu je koji prethodi transkripciji u ovome radu vjerno prenesen tekst oporuka. Ispravljene su pogreške, razriješene kratice i umetnuti ispušteni dijelovi. Stoga se tekst transkribira u „idealnu“ obliku kako ga se ne bi opterećivalo suvišnim znakovima. Manje se poznate riječi i izrazi tumače u bilješkama, a u njih su smještene i pojedine transkripcijske napomene. Reciproci su obrojčeni kako bi se olakšalo navođenje primjera.

U izvornicima prevladava fonološko pravopisno načelo, ali ima

²³ Usp. bilj. 5.

²⁴ Jedinствен je slovopis u Hrvata uveden tek nakon hrvatskoga narodnoga preporoda, zbog čega „bi im većina pisane baštine, kad bi postojala samo u izvornim zapisima, bila nedostupna: poznajući jedino svoj sadašnji grafički sustav, ne bi je mogli čitati. Stoga je prirodno da hrvatska filologija novijega doba trajno teži ispuniti jednu od svojih bitnih zadaća: cjelokupnu dopreporodnu narodnu pismenost i književnost pouzdano presloviti u svima nam zajedničku abecedu.“ Vončina, Josip, *Tekstološka načela za pisanu baštinu hrvatskoga jezičnog izraza: Posebni prilog Stoljećima hrvatske književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1999., str. 24.

²⁵ Kapetanović, Amir, „Digitalizacija korpusa starohrvatskih tekstova i kritika teksta“, u: Seljan, Sanja – Stančić, Hrvoje (ur.), *INFUTURE 2007: Digital Information and Heritage*, Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 2007., str. 178, bilj. 5.

²⁶ Hudeček, Lana, „Transliteracija i transkripcija (odjelitosti i interferencije)“, *Rasprave Zavoda za jezik*, sv. 13, 1987., str. 19.

²⁷ Vončina, Josip, nav. dj., str. 39.

²⁸ V. i Damjanović, Stjepan, „Što (ne) smijemo mijenjati u piščevu tekstu?“, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, sv. 32, 1998., str. 57–65, osobito str. 64.

i rjeđih potvrda morfonološkoga; u tim je primjerima ostavljen izvorni pravopis (*odpravljat*^{3:20}, *razpoznan'je*^{3:28–29}, *obstat*^{5:9}). Prijedlog z gotovo se posve dosljedno u grafiji bilježi grafemom *z* ispred vokala i sonanata (*z obligom*^{1:16}, *z oficijom*^{2:11}, *z Rozum*^{3:53}, *z ovem*^{4:20}, *z rečenem*^{5:22}, *z ulikami*^{7:11}, *z Ivanom*^{7:12}, *z osobitem*^{7:33}), a kojim od različitih grafema *s* ispred bezvučnih konsonanata (*s tem*^{1:37}, *s prisegun*^{1:42}, *s paton*^{9:20}), što upućuje na pisarovo bilježenje asimilacije po zvučnosti u pismu, zbog čega je u transkripciji u spomenutom prijedlogu provedena i asimilacija po mjestu tvorbe na odgovarajućim mjestima (*š njim*^{2:49}, *ž nje*^{4:18}, *š njum*^{5:21}). Enklitike se i proklitike u izvorima načelno pišu rastavljeno od toničke riječi, no ima i primjera sastavljenoga pisanja. U transkripciji su odvojene od riječi s kojom su napisane. Pisanje velikih početnih slova, rastavljanje riječi i interpunkcija prilagođeni su suvremenim pravopisnim načelima.

U oporukama je zabilježen velik broj posuđenica iz talijanskoga i latinskoga jezika, prije svega u notarskoj terminologiji, koje su bolje ili lošije prilagođene čakavskom sustavu. Njihova uklopljenost u morfološki sustav (npr. *u Territoriu*^{2:1}, *zofficiom*^{2:11}, *radi [...] Solenitadi*^{2:55–56}) pokazuje da ih ipak ne treba smatrati tuđicama, stoga se ovdje transkribiraju prema pretpostavljenome čakavskome izgovoru²⁹: npr. *riffere* > *rifere*^{passim?}, *Compare* > *Kompare*^{passim?}, *agravia* > *agravija*^{1:22}, *agrauion* > *agravijon*^{9:17}, *Territoriu* > *teritoriju*^{2:1}. Tuđice su pisane kurzivom (npr. *item*^{1:13}, *donation causa mortis*^{2:57}).

Dvostruka se slova ne prenose jer nemaju funkcionalnu vrijednost (npr. *Frattra* > *Fratra*^{1:3}, *brattgia* > *bratja*^{1:36}). U posuđenicama su zastupljena zbog ugledanja na jezik davalac (npr. *Territoriu* > *teritoriju*^{2:1}).

Samoglasno *r* bilježeno je u grafiji kao *er*. Zbog nedoumica se o njegovu izgovoru³⁰ u transkripciji ostavlja s tim popratnim vokalom.

Kada je riječ o prijedlogu, *u* se ne transkribira u *v*, već se ostavlja izvorna distribucija *v* i *u*.

Zijev se u pravilu uklanja umetanjem intervokalnoga *j*, osim u pojedinim primjerima slijeda vokala *io*, primjerice *intenzion* > *intencion*^{6:14}, *condicionom* > *kondicionom*^{5:21} (ali *z officiom* > *z oficijom*^{2:11} – prema

²⁹ Usp. „U latiničkim se spomenicima u posuđenicama – i onima glasovno prilagođenima domaćem jezičnom sustavu – obično nastoji slijediti originalna grafija jezika iz kojega je riječ preuzeta, uglavnom latinska i talijanska, pa nas to upućuje da i u onima u kojima se iz grafije ne razabire izgovor pišemo pretpostavljeni izgovor karakterističan za hrvatsku sredinu. Kao što npr. u riječi *lectium* (lat. *lectio*, *-onis*) dočetak *-un* upućuje na odomaćivanje riječi, pa je dakle transkribiramo: *lekcijun*, odnosno *capituo* (lat. *capitulum*) s gubljenjem lat. dočетка *-um* i promjenom *l* > *o* transkribiramo *kapituo* [...]“ Malić, Dragica, *Nacrt za „Hrvatski jezik do Marulića i njegovih suvremenika“*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2002., str. 122. V. i Vončina, Josip, nav. dj., str. 130–133.

³⁰ U čakavskim se govorima uz samoglasno *r* može javiti popratni vokal, zbog čega popratni vokal u starim tekstovima ne mora biti nužno samo grafijska manira. Više o sudbini toga fonema u čakavskome narječju v. u: Moguš, Milan, *Čakavsko narječje: Fonologija*, Školska knjiga, Zagreb, 1977., str. 30–34.

pretpostavljene nominativnome obliku *oficij*).

Fonemi /l/ i /h/ transkribirani su kao *lj, nj* (kao u *posglie > pošlje*^{1:}₁₆, *gnegha > njega*^{6:11}), a sekundarni skupovi kao *l'j, n'j* (kao u *govorengia > govoren'ja*^{2:5}). Slijed *ng* iznimno dolazi na mjestu praslavenske jotacije, usp. dubletno *costagn* i *costang*^{1:30}.

U razrješavanju smo se nedoumica pri transkripciji onomastičke građe oslanjali na podatke raspršene u postojećoj literaturi o Lovranu³¹ i izvorno arhivsko gradivo (lovranske oporuke na talijanskome jeziku iz Državnoga arhiva u Rijeci)³². U lovranskim su oporukama na hrvatskome jeziku antroponimi gotovo dosljedno zapisani u hrvatskoj varijanti, dok su u onima na talijanskome jeziku zapisani gotovo dosljedno u talijanskoj varijanti, no zabilježene su i iznimke. Kako bi se izbjegla prevelika intervencija u tekstove ovoga korpusa, zadržani su izvorni zapisi. Ako su u talijanskoj varijanti samo imena, ostavljaju se takvima kakva su zapisana, a prezimena se transkribiraju (*Lorenzo Beriberić*^{1:447} *Tomasa Mikuličića*^{2:3}, *Michelle Mičetić*^{2:58}, *Mattio Palmić*^{5:2}), no valja imati na umu da se u svakodnevnoj komunikaciji vjerojatno rabila (samo) njihova hrvatska varijanta.³³ Ako su u talijanskoj varijanti zapisana samo prezimena, ostavljaju se takvima i u transkripciji, a transkribiraju se samo imena (*Ivan Piglia*^{4:2}, *Anton Curella*^{4:25}).³⁴ Antroponimi se u talijanskoj

³¹ Podaci su crpljeni iz sljedeće literature: Viškanić, Damir, *Quaderna capituli Lovranensis/Kvaderna kapitula lovranskoga*, Katedra Čakavskoga sabora Opatija – Adamić, Lovran – Rijeka, 2002.; Viškanić, Damir, „Dvije glagoljske isprave iz Lovrana (XVI. st.)“, *Vjesnik Državnoga arhiva u Rijeci*, sv. 39, 1997., str. 3–29; „Mappe del catasto franceschino“, *Archivio di Stato di Trieste*, <http://www.catasti.archivodistatodistrieste.it/Divenire/index.htm>, preuzeto 19. rujna 2011.; Šurmin, Đuro (prir.), „Hrvatski spomenici I (od godine 1100. do 1499.)“, *Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium*, sv. 6, Zagreb, 1898., str. 108–110; „Nešto glagoljice iz Istre“, *Naša sloga*, br. 22, 1880., str. 84; Kudiš Burić, Nina – Labus, Nenad (prir.), *Dalle parti arciducali e sotto San Marco: Visite arciducali fatte del anno 1658 et venete 1659/U kraljevskim stranama i pod Svetim Markom: Vizitacije u pulskoj biskupiji na austrijskom i mletačkom području godine 1658. i 1659.*, Riječka nadbiskupija – Porečko-pulska biskupija – Adamić, Rijeka, 2003.; Zjačić, Mirko, „Knjige riječkog kancelara i notara Antuna de Reno de Mutina (1436-1461)“, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, sv. III, 1955.–1956., str. 5–343; sv. IV, 1957., str. 85–225; sv. V, 1959., str. 255–459; Gilić, Stanislav, „Toponimija u katastarskim kartama Općine Lovran s početka XIX. stoljeća“, u: Muzur, Amir (ur.), *Lovran u XIX. stoljeću (Posebno izdanje Biltena Općine Lovran)*, Poglavarstvo Općine Lovran, Lovran, 1998., str. 12–14; Gilić, Stanislav, „Obalni toponimi u Lovranštini“, *Liburnijske teme*, knj. 6, 1987., str. 139–143; Margetić, Lujo, *Veprinački sudski zapisnici XVI. i XVII. stoljeća (Volčičev prijepis)*, Liburnijske teme, knj. 12, Katedra Čakavskoga sabora Opatija, Opatija, 1997.; Bratulić, Josip – Šimunović, Petar (prir.), *Prezimena i naselja u Istri*, knj. 1–2, Čakavski sabor (Pula) – Istarska naklada (Pula) – Otokar Kešovani (Opatija) – Edit (Rijeka) – Centro di ricerche storiche (Rovinj), Pula – Rijeka, 1985.

³² HR-DARI-41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24 i 25. Osobito se veliko onomastičko bogatstvo krije u (lovranskim) oporukama na talijanskome jeziku i tek ga treba sustavno istražiti.

³³ Osobe se iz istraženih devet oporuka pojavljuju u različitoj funkciji i u onima na talijanskome jeziku, pa su zabilježene i talijanske varijante njihovih imena. Primjerice u pregledanome se fondu (HR-DARI-41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24) Tome Antić pojavljuje kao *Tomaso Antich* (dok. 00096 i 00117); Lovre Valjić kao *Lorenzo Vaglich* (dok. 00144); Ivan Terdić kao *Giovanni Terdich* (dok. 00089); Jure Zahej nadimka Mali Jure kao *Giorgio Zahej deto mali Jure* (dok. 00020); Jakov Fratar i njegovi sinovi Matej, Miho i Osip kao *Giacomo, Mattio, Michelle i Giuseppe: Giacomo Fratar – Malinar [...] Figlio Michele [...] due suoi Figlij Giuseppe e Mattio* (dok. 00037; usp. i 00027, 00108) itd. Iz tih je talijanskih varijanti imena moguće posredno zaključiti kako su se znale osobe koje su u oporukama na hrvatskome jeziku potvrđene samo u talijanskoj varijanti. Lorenzo Beriberić vjerojatno je bio *Lovre*, Tomaso Mikuličić *Tome*, Michelle Mičetić *Miho*, Mattio Palmić *Mate(j)* i sl.

³⁴ Prvo je prezime od dvajeta navedenih vjerojatno talijanska varijanta do danas opstala prezimena *Piglić*, a drugo *Kurilić* (v. Viškanić, Damir, *Quaderna capituli Lovranensis/Kvaderna kapitula*

varijanti katkad i sklanjaju: npr. *Mattiu*^{3:30}, *Michiella Palmiča*^{5:24}, *Mattiom Skocanićem*^{7:40}. Ime *Francesco* transkribira se kao *Frančesko* (*Frančeska Martinčića*^{7:4-5})³⁵, s obzirom na to da takvi (i slični) oblici toga imena nisu bili rijetki na tome području³⁶.

3. Umjesto zaključka

Lovranske oporuke i druge isprave iz fonda *Javni bilježnici Rijeke i okolice* pohranjena u Državnome arhivu u Rijeci sadrže obilje dragocjenih podataka za istraživanje povijesne svakodnevice Lovrana u 18. i 19. stoljeću, ali i vrijednu jezičnu građu. Devet oporuka koje se ovdje prvi put predstavlja stoji na početku sustavna objavljivanja i vrednovanja toga bogatoga gradiva, čime će biti popunjena jedna od velikih praznina u još uvijek slabo istraženom i nedovoljno poznatoj prošlosti Lovrana i okolice.

Izvori

1. Državni arhiv u Rijeci (HR-DARI):
 - Fond 41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24 i 25.

Literatura

1. Bratulić, Josip – Šimunović, Petar (prir.), *Prezimana i naselja u Istri*, knj. 1–2, Čakavski sabor (Pula) – Istarska naklada (Pula) – Otokar Kešovani (Opatija) – Edit (Rijeka) – Centro di ricerche storiche (Rovinj), Pula – Rijeka, 1985.
2. Damjanović, Stjepan, „Što (ne) smijemo mijenjati u piščevu tekstu?“, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, sv. 32, 1998., str. 57–65.
3. Gilić, Stanislav, „Obalni toponimi u Lovranštini“, *Liburnijske teme*, knj. 6, 1987., str. 139–143.
4. Gilić, Stanislav, „Toponimija u katastarskim kartama Općine Lovran s početka XIX. stoljeća“, u: Muzur, Amir (ur.), *Lovran u XIX. stoljeću (Posebno izdanje Biltena Općine Lovran)*, Poglavarstvo Općine Lovran, Lovran, 1998., str. 12–14.

lovranskoga, str. 317, 328, 330) ili *Kurelić*.

³⁵ Iako nije zabilježena u ovoj fazi istraživanja oporuka, može se pretpostaviti da se u svakodnevnoj komunikaciji najvjerojatnije rabila kraća varijanta toga imena – *Fran(e)* (v. Viškanić, Damir, *Quaderna capituli Lovranensis/Kvaderna kapitula lovranskoga*, str. 326). Za žensku osobu rabile su se varijante *Francika*, što se može zaključiti na temelju zapisa na talijanskome jeziku *Figlia Francica* (HR-DARI-41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24: dok. 00040), ili *Franciska* > *Franka* (v. Viškanić, Damir, *Quaderna capituli Lovranensis/Kvaderna kapitula lovranskoga*, str. 326).

³⁶ Usp. potvrde u glagoljičkim veprinačkim sudskim zapisnicima XVI. i XVII. stoljeća: npr. *Frančisko* (Margetić, Luj, nav. dj., str. 58), *Francisko* (isto, str. 59), *Frančiško* (isto, str. 78).

5. Hudeček, Lana, „Transliteracija i transkripcija (odjelitosti i interferencije)“, *Rasprave Zavoda za jezik*, sv. 13, 1987., str. 19–30.
6. Kapetanović, Amir, „Digitalizacija korpusa starohrvatskih tekstova i kritika teksta“, u: Seljan, Sanja – Stančić, Hrvoje (ur.), *INFuture 2007: Digital Information and Heritage*, Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 2007., str. 173–182.
7. Krota, Ines, „Notari Rijeke i okolice“, u: *Vodič Historijskog arhiva Rijeke*, Posebno izdanje 7, Pazin – Rijeka, 1980., str. 113–114.
8. Kudiš Burić, Nina – Labus, Nenad (prir.), *Dalle parti arciducali e sotto San Marco: Visite arciducali fatte del anno 1658 et venete 1659/U kraljevskim stranama i pod Svetim Markom: Vizitacije u pulskoj biskupiji na austrijskom i mletačkom području godine 1658. i 1659.*, Riječka nadbiskupija – Porečko-pulska biskupija – Adamić, Rijeka, 2003.
9. Ladić, Zoran – Orbančić, Elvis (prir.), *Knjiga labinskog bilježnika Bartolomeja Gervazija: 1525–1550*, Posebna izdanja 17, Državni arhiv u Pazinu, Pazin, 2008.
10. „Mappe del catasto franceschino“, *Archivio di Stato di Trieste*, <http://www.catasti.archivodistatotrieste.it/Divenire/index.htm>, preuzeto 19. rujna 2011.
11. Malić, Dragica, *Nacrt za „Hrvatski jezik do Marulića i njegovih suvremenika“*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2002.
12. Margetić, Lujo, *Veprinački sudski zapisnici XVI. i XVII. stoljeća (Volčičev prijepis)*, Liburnijske teme, knj. 12, Katedra Čakavskoga sabora Opatija, Opatija, 1997.
13. Moguš, Milan, *Čakavsko narječje: Fonologija*, Školska knjiga, Zagreb, 1977.
14. „Nešto glagoljice iz Istre“, *Naša sloga*, br. 22, 1880.
15. *Pregled arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske*, sv. 1, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2006.
16. *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, sv. 1–23, JAZU, Zagreb, 1880–1976.
17. Skok, Petar, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, knj. 1–3, JAZU, Zagreb, 1971–1973.
18. Stipišić, Jakov, *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi*, Školska knjiga, Zagreb, 1985.
19. Šurmin, Đuro (prir.), „Hrvatski spomenici I (od godine 1100. do 1499.)“, *Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium*, sv. 6, Zagreb, 1898., str. 1–500.
20. Viškanić, Damir, „Dvije glagoljske isprave iz Lovrana (XVI. st.)“,

- Vjesnik Državnoga arhiva u Rijeci*, sv. 39, 1997., str. 3–29.
21. Viškanić, Damir, *Quaderna capituli Lovranensis/Kvaderna kapitula lovranskoga*, Katedra Čakavskoga sabora Opatija – Adamić, Lovran – Rijeka, 2002.
 22. Vončina, Josip, *Tekstološka načela za pisanu baštinu hrvatskoga jezičnog izraza: Posebni prilog Stoljećima hrvatske književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1999.
 23. Zakošek, Boris, „Pregled arhivalija Lovranštine do 1945. u Državnom arhivu u Rijeci“, *Zbornik Lovranšćine*, knj. 1, 2010., str. 21–68.
 24. Zjačić, Mirko, „Knjige riječkog kancelara i notara Antuna de Reno de Mutina (1436-1461)“, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, sv. III, 1955.–1956., str. 5–343; sv. IV, 1957., str. 85–225; sv. V, 1959., str. 255–459.

SUMMARY

Nine Testaments from the Notary Office of Lovran in the Croatian Language from the 18th Century Stored in the State Archives in Rijeka

In this article authors present nine testaments from the 18th century created in Lovran's notary office, written in Latin script and in Croatian language. These testaments are stored in the State Archives in Rijeka, as a part of the still unexplored fund „Notaries of Rijeka and the Surrounding Area“. After a brief diplomatic description, the transcript and the transcription of the nine testaments are presented. Due to the multidimensional relevance of these sources, a combined historical-philological method is applied in their presentation.

Key words: *testaments, Lovran, notary office, Croatian language, Latin script, 18th century, State Archives in Rijeka*

FAKSIMILI OPORUKA

 N dan 6. Elra 1773 u Lovranu va offu Cancellarj
 Compare Nome Antich, Anton Plešenič, i aporo da Cuduchi
 bili izvori ad Jacova Molinara Fratras; ga jut quiglovu ga
 quu vraglin, i biva, i ku da nifere va ori vffrij; fudo u dua
 noffe quiglovoj nifere da isti inagueli Cetin lini; pustilje
 Niglotu linu puschia Blago, ko je bil purtil i fopitak skal fca
 obrogiafro kako jut dali ad ftrane ad quiga pod kultiva
 idem da recni, ima fca, haktas go suette grebta fca que
 fca d'fca, etem ffonu pustilje va redel kako coronati d'eti
 ca itinat re ima ve fffem maffu, koliko donofala bide bla
 go isto skimans fca plachial. Nofe suete od fff: 1/2 do ketti
 fff: 1/2 franci preb. Derasche niker, i delu fff: 1/2 fff: 1/2
 bo vadne iffoga blaga va redel; item fff: 1/2 pustilje pol
 Molina Franca; i fff: 1/2 pustilje dva fff: 1/2 fff: 1/2
 itabla fff: 1/2 fff: 1/2, gusan na fff: 1/2, i gusan na fff: 1/2
 ke; fff: 1/2 da alie agrari, ble porzlie va fff: 1/2 fff: 1/2
 ona fff: 1/2 vvat fca magha fff: 1/2; A haktas; i fff: 1/2
 pustilje drighu polabie Molina da fff: 1/2 fff: 1/2
 oni dva maghi fff: 1/2; ko offalo Blago onde fff: 1/2 go no
 pred nequidere; pustilje fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2; i da plati imagiu dughi quaghoi;
 i ceterorum quib. haktas fff: 1/2 agraria fff: 1/2
 fff: 1/2 recnah, da gusan jut fca vafsa dat sui fff: 1/2
 quu d'us, i ka ovonum fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 quova va fff: 1/2; pustilje va d'glie quagha fff: 1/2
 fff: 1/2, i celu fff: 1/2 do que fff: 1/2, a
 go fff: 1/2 da fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 que fff: 1/2 fff: 1/2, fff: 1/2 Conole fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 po nappo, kako je pretignere ad ovaid, ita kako ee na
 Regia, i dua fff: 1/2 ad Cortary pod fff: 1/2 fff: 1/2
 kah quagha quu purtil. govore na d'glie, da
 je outoval da fff: 1/2 quial ga quoj je bilo offfu
 fff: 1/2 ad Bravica fff: 1/2, i ka ovonum da quoj je
 fff: 1/2 dal quu va fff: 1/2 fff: 1/2, i fff: 1/2 da
 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 fff: 1/2 ad fff: 1/2. Cuduchi idem ad fff: 1/2, i da haktas
 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 que fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2. da fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 que no ima cinis po fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 preb. od fff: 1/2 do fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 fff: 1/2 quagha univarsal fff: 1/2; i ovu utvarife fff: 1/2 fff: 1/2
 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2
 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2 fff: 1/2

Slika 1. Oporuka 1

V dan 23. Feb. 1774 u Zevitoriu Loozarskem
va Bortu d Ska

+ Suseda Matka
Ammenichia

Odluka u putu Difaumenta Tomasa Michulicichia
ki ako prem Doran po nilofte Bozgoj, veda, sika,
vafuma, i govorezija, alle Prolfhan u Sivotni, kot
felje, dandzani dan vortant na ovo pismo gnegha
jadqum, boflju ordin, i Difaument ka naind Skako
Stedi i pa
Najsona ordinuje, i koche do ako bi Bog gnegha Tudi l
do ovoja Saska do ce potopu gnegha Vello vas go
fek gnegha dtarepial foflicitru, i Murkami Bozkoj
vradni kako kulinia gneghova ptemova, ga
kem velli, i ordinujevli imaugia ga bozgoj Lemifara
da ovoja Difaumenta doklan Vlelpa gneghova pind
nadobit, profefli da pimaivoti na Velau korift gu
ghovni, i da quil pikel u Skakoj dtore. ga
kem velli, i ordinuje da puschia po napped line Skalleju
polovifcu ovoja gneghovoja mafafina vadke, i da
bratija ofala nul ce vltmagiu Suprotivitel; niti d
ovoga ad gnegha potelovat nigedne dtvari; i ovo nu
puschia vltm patom da ako bi dobro Nivel, i neki da
pajaval, niti ptemoval, or ako bi ptemoval, i dejevval
ordinuje da ptemova nima dtvari nigedne, van dtanu
legitimu, ga
kem velli, i ordinuje, i varagujie ga bozgoj universal Pre
de i naditdniei gnegha tildini Skalleja, faja, i Janovan
da ori lin bi napolle nad dtanu dtavleu ki dtu gnegha
Bafchimu van oro ca gie puffed ponoprd line Skalleju.
fatem puschia Skakara Skalleja gndau dtanu na Repnevifka
a dtavine va ofpa nelfte od dtane od Juze on velli
Coflans.
fatem velli, ordinuje, i dtunuje da Sketter dtanu Refpode
na v falko gneghova tena, kaliko gnegha Dadi quin
imgiu pmafflet pugledat, i do Smedti ptkovnit, kako
gie i on dtivitel vltmit.
fatem velli, ordinuje, i puschia gnegha d roglu tena dt
toniu dtanu, i dtadom i celu Dofpodavize do que Smedti
dtivitel kako dtovifa, pmpovvengimki dtimot dtanu
dtim, i dtanu dtakaram, gnoj napolle ponivnot, porlek,
i ptklovstvo.
fatem puschia d. Skaf Antanah do Calk dtavifet, et ga dtogiu
dtugu dtogia dtavifet, to gie dtako Calko po giednu dt
gnegha dtostem, ki kako dtavano puschia po dtavka dtu
gih tena da ga dtugu dtuglek dtavifet d. Skaf Calka
vel do Calk dtavifet dtako Calko po giednu; ka obdije
i. hope palkial dtakara morat gneghdti Calk ad gnegha
puchiani, i varagioni.
fatem ordinuje dal que dtanu dtu: dtan u Puffrichiu ga neku
dtavilini, pako dtavilico, dtimot dtavilica ga dtu dtanu
gltm puschia kulinia u dtava po dtinu; i ako oro do

Slika 2. Oporuka 2, recto

1800

plati nek' moglie, p'ur ch'è da le donaplate poli Ivano
Marlineichia na ocau in un gio' d'uaan.

Io vo velli da gie quagha fadgna voglia, ordiu, i rissamant
ni hochie da fuda, i suem i po s'elun utdoran kako rissamant
ment, i axo nabi misgal voglia kako rissamant vadi k'arow
ga psmanchangia elik' Polentadi, psiche da voglia kako
edhill, ilik' Donation Causa Mortis. k'arow.

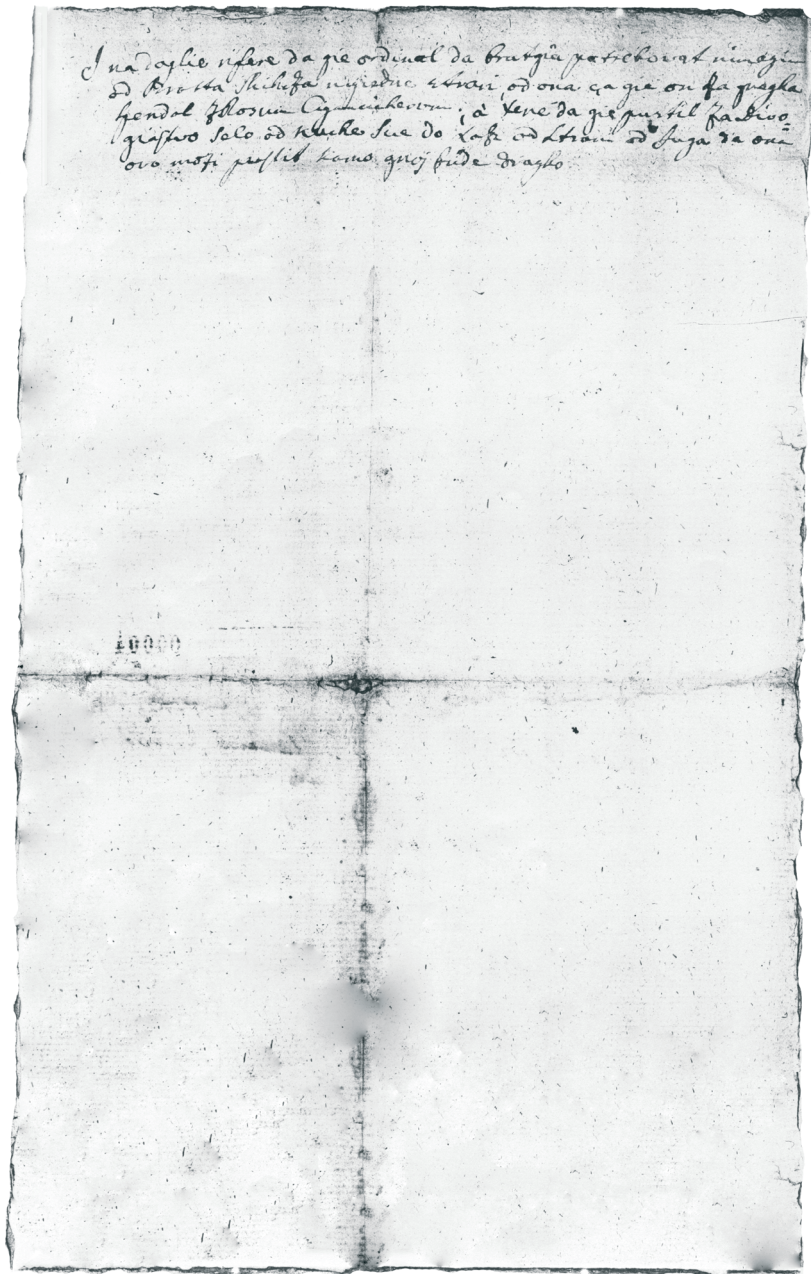
Pa. N. d'ofan' hoo. Sr. Nichello. Nicetich, e Firma Muspich.

Aut. Nouicich Cavillet ad Presta
kako profan ad Prestaduro p'isak
i p'ed' g'iuin, i p'ed'ochi profan
p'ed' k'emi utwendigie hoo kako
figura.

Slika 3. Oporuka 2, verso

V Dan 24. Feb. 1774 u. d. v. r. a. u. s.
 Copiare Mattej, Landub, i. Bone, Antich, ki bi dueli. Beli
 misvani od Jacova Mallinara, gretta, fu poit u. f. e. u. t.
 u. s. p. i. e. j. o. v. e. l. a. n. c. e. l. l. e. n. e. g. r. e. g. h. a. n. a. i. f. a. d. g. u. r. v. o. l. u. n. t.
 d. e. u. i. s. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 f. a. s. p. a. p. e. n. o. g. o. v. o. r. e. d. a. q. u. i. n. g. i. e. u. d. i. t. a. l. d. a. b. i. d. i. c. h. i. b. e. l.
 p. o. d. e. c. k. e. h. u. e. n. i. t. g. i. d. a. n. d. u. e. g. h. i. s. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 p. o. d. n. o. l. i. s. t. o. t. e. t. t. e. p. o. s. s. o. n. b. e. j. a. d. a. r. i. f. f. e. r. e. d. a. b. o. v. o. j. a.
 a. n. n. u. l. a. z. i. e. p. o. s. u. m. a. i. d. a. l. h. o. c. h. e. d. a. n. e. d. l. a. i. n. s. t. u. i. t. a. t. o.
 u. e. k. i. r. c. h. o. v. i. n. e. j. e. s. a. m. o. o. v. i. k. o. j. a. s. o. d. a. i. f. n. o. v. a. q. u. i. n. g. i. e.
 u. d. i. t. a. l. d. a. u. p. e. r. f. a.
 D. n. i. s. t. o. d. a. p. u. s. c. h. i. a. s. a. o. r. g. i. n. t. e. n. u. b. o. l. o. n. n. d. o. q. u. e. s. u. e. t. i. f. i. v. e.
 i. f. f. i. i. d. o. v. i. c. h. a. D. o. m. i. c. i. S. t. a. d. o. n. i. i. c. e. l. u. d. o. p. o. s. t. a. n. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 u. e. n. u. q. u. i. s. t. o. v. e. n. f. a.
 1. d. a. p. u. s. c. h. i. a. d. o. l. e. t. t. 150. l. h. o. s. l. a. n. t. a. n. e. h. s. a. k. o. l. e. t. t. o.
 p. o. g. i. d. n. u. f. a. d. u. s. p. i. c. p. r. e. s. h. o. v. i. t. a. k. e. h. a. r. b. e. d. a. p. u. s.
 c. h. i. a. g. i. d. n. u. S. t. a. t. u. s. i. f. i. b. e. d. n. u. d. p. o. s. t. a. n. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 i. f. i. c. h. o. m. d. p. o. s. t. a. n. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. r. o. f. d. e. l. t. i. m. a. g. i. n. p. o. n. a. p. r. e. d. d. u. a.
 g. r. e. g. h. a. s. a. b. M. a. t. t. e. j. i. M. i. k. a. j. i. i. g. o. n. i. r. e. l. e. n. e. i. S. t. a. t. u. s.
 d. o. l. e. t. t. 150. d. a. o. n. i. o. t. a. o. d. p. r. a. n. g. l. i. s. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 2. d. a. p. u. s. c. h. i. a. f. a. p. a. p. a. d. d. S. v. r. a. t. A. n. g. e. l. o. v. i. e. i. s. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 i. f. f. e. r. y. u. a. M. u. s. o. v. i. t. i. k. i. n. i. g. i. d. a. n. u. a. d. u. s. p. i. c. o. v. i. t. a. k. e.
 d. u. a. C. o. s. t. a. g. n. a. d. a. v. a. f. e. l. t. u. e. j. p. o. n. a. p. r. e. d. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 p. e. t. i. t. d. a. r. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. i. f. f. i. p. o. s. t. a. n. t. i. s. t. a. t. o. p. u. s. c. h. i. a. d. u. a.
 d. u. a. C. o. s. t. a. g. n. a. p. o. d. r. e. s. c. h. i. n. u. i. i. n. e. t. o. c. h. k. e. h. g. i. e. d. a. l.
 p. o. v. o. j. h. o. g. i. v. d. a. v. o. s. t. e. f. f. a. S. t. o. m. a. g. n. e. i. f. a. p. o. n. a. v. i. t. f.
 3. d. a. p. u. s. c. h. i. a. p. o. n. a. p. r. e. d. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. h. o. l. l. e.
 u. e. n. d. a. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 p. o. s. t. a. n. t. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 4. d. a. l. i. k. e. h. a. i. f. a. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. p. u. s. c. h. i. a. d. u. a. C. o. s. t. a. g. n. a. p. o.
 d. i. C. h. i. o. l. l. e. n. e. h. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. i. n. e. u. i. n. e. u. e. l. f. e. r. e.
 p. o. n. a. v. i. t. i. f. a.
 5. d. a. l. i. k. e. h. o. g. i. v. d. u. i. i. n. e. u. e. j. a. f. a. g. r. e. g. h. o. v. i. t. u. n. i. v. e. r. s. a. l.
 d. e. d. i. i. s. t. a. d. o. l. e. m. i. k. e. h. i. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 k. i. r. o. f. d. e. l. t. i. m. a. g. i. n. p. o. n. a. p. r. e. d. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 u. e. n. u. k. o. m. p. o. n. a. p. r. e. d. p. u. s. c. h. i. a. n. o. i. t. e. m. d. a. a. n. o. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. u. e. n. u. k. e. h. o. l. l. e. n. e. h. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. i. f. f. i. p. o. s. t. a. n. t. i. s. t. a. t. o. p. u. s. c. h. i. a. d. u. a.
 a. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 10. f. a.
 6. d. a. g. i. e. u. d. i. t. a. l. d. a. a. k. o. k. i. o. d. g. r. e. g. h. o. v. e. h. d. e. d. i. b. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 p. e. n. e. d. 10. d. a. f. a. d. u. s. p. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 7. d. a. d. i. t. a. l. g. i. e. d. a. b. i. d. i. c. h. i. b. e. l. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 d. o. d. 40. d. a. o. v. e. h. d. o. n. a. p. u. s. i. t. p. r. o. j. i. m. a. g. i. n. S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o.
 u. e. n. u. k. o. g. i. o. v. i. t. a. n. a. l. o. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 g. r. e. g. h. o. v. i. t. a. n. d. u. s. p. i. c. o. v. i. t. a. k. e. u. e. n. u. k. o. j. a. s. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 i. f. f. i. p. o. s. t. a. n. t. i. s. t. a. t. o. u. e. n. u. k. o. j. a. s. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.
 S. t. a. t. u. s. i. f. i. c. a. n. t. i. s. t. a. t. o. d. a. l. i. m. a. g. i. n. s. a. k. i. d. i. f. a. r. a. b.

Slika 4. Oporuka 3, recto

Slika 5. Oporuka 3, verso

N dan 11. Sept 1774 u Lorraine

Compere June figant, i d'ean Siglia, ki rifferes
 had quin, voglin, ordi, tressament Solone Holkerre,
 pot. a. docha figanta, ka re et d'oni da Buduethi
 da nigidan od que Rodvine, ni quin Roddel gi
 gledat, i pinqst viti u fdrangin, miti u Adaigno b.
 Coste negs bano goguen na militorie Suda Jacovi
 Blagar, ki quin da gie pvenortal, i prigledal,
 i ifonnu da gie pponicela da po que Smerse quin
 Solikacife inoj, i pavid, faso fagidan, i dugli
 ufrotk gas ifonnu puvilla kuchile, i votolo ten
 chies bla, cao quez kagha onde de nakagia; Buduethi
 da ifta kuchile i do kolo que puvilla kolo Blago
 gas od refloze que pot. Kattoro Kattaje, i
 ko ovomu nedan maven, fopagnian d'off. lepanu
 Pachtin u god 5; ka da nekka ifonnu fobozie
 i vafanu predase, ifi. Marun. Robbu quegin
 kir gie dobtas ffoae dalou da gie puvilla Kuvoffe
 ifo Suda Blagava Cattarin ka quin gie puvilla
 ka, i prigledal, do Smerse. I fofocul gie dala Smerse
 had que fagie oghe d'innu, i tressamentu nare
 quilli ifoga Suda ffo que Oeda, a na rotou da gie
 puvilla due, ffoae Kafficife, i fo Suda ffoade
 quill die ffoae p'ed Suda ki Antou Brisichem ps
 ffoadoga, i Antou Carollis u otkamara Antou
 Demirehia Amillera od Kattaje

Slika 6. Oporuka 4

V dan 4. četa 1774 u darovan va offy

Dopisare Tudaš Ant. Petrič, i Matheo Kalužič ki nista
ke kadquin voglin, odin, i Testament Francesca Gal
miche, quin d'istoga ordinaur da bi va ovi officij
de Cancellarie quin exponili, i simili popisat, i ka se
vedoni, da kandi toliko pisma, koliko narazije
veigneno po rukah dosl. Anigreta Beričiča po drel
30. četa 1771. da sue kaks va ipreb gie darovano
i pisčeno tja Lektorio. Ostal tina breu kam gie
darovano illi pisčeno: von samo da na uavignie
i ne tja Lektorio dagie giedan kuf. Blaga pred
chiun kaks dace kaza, do Cancellarie. Tirkota
kandi, i kaks dace kuzvar Polovic fun kuclic od
ga i to kuclic Margarete illi. Doklan gnoj res
Beechic namon, illi do gne Smeti, i po Smeti, illi
ako gnoj res Beechic namon da gnov pest imen, i
ta polovic kuclic, i Blaga gnoj na uavignie ta
na pisčeno gneha. Dredon d'annu Antichem po
Dredon, i gneha dace, a respective kuclic Matheo, i
da ako bi pisla iz Smeti Antonia da va istoj kuclic
Smeti pisčivat ina condicionom ipfen i to ako ne
bi mogli preecenu Antichem i gneha d'annu p'ie
Civall k'ak narazije tja uavignie gneha Dred. i
ka ovonu l'aku tja kuclic Antichem k'ak i tja
condicionom g'ora recenu, i giedan dolich
tja versak, i Smeti na vilga tja Lektorio, ke
gie d'nel duzen k'ak, a gnoj podelit. Dredon
da Antonia, Margarete, i Felena, inagin cinit adovat
petnaiff i Smeti tja d'annu g'ak Matheo. I Margarete
ke g'ora recenu d' g'ak d'annu, i Matheo inagin
g'ak cinit adovat i Smeti g'ak tja d'annu
g'ak Matheo, i d'annu gie dol Smeti g'ak
gadnoj voglie odinu, i Testamentu tu est et hie
Insequit u nek'omane Cancellaria pred Smeti
d'annu Beričičem, i Ergo Dobroš Smeti.

Anton Dominick Cancell
do Smeti t'ako p'open
pisak, i pred p'open
i Smeti p'open, i
pisčenu p'open

N dan 20 vbra 1774 va Courane va vff:
de Amstelred.

Compare Anton Kaluich Beftich i van Cruftich Au
kich, ki nifere fadqur voglu dajin i Testament
Antona Dra tra pasenaga od bovoja mela na 6. Keelju
chegu ka se videti da do mestu ruselia ku domu
i Madonu gnegha Xenu. Vellim. afo. Mestie da na
rejinje ga gnegha. Universal Credit gnegha dua. Adere.
Amstelred. i Antoniu ka hochu da razdele suo gnegha
blago na polovine, bogiesi oro ko gie Credital od
gnegha dca, ki gie gnegha vazel bil ga suaga. Es cda
i oro kogreum in dlye ad oimrtu. Credital i in ordi
nalcije da se muine adovat suafel s. Mafu. Ma
nel na gneghoni intencion ca nadjeroo i duden
promoglo. Item gie dal Lucissetak padnoij gnegha
voglie ordinu i Testamentu, ku utordije. Insegun
i suke mane Antona Domicilia Cantileira pced
vedoki Dacoron. Crispianu i Jurjen Martinihemy

Dz. 22 Maggio 1774 Laurano.
V. Jan 24. g. 1774 u. Loranu

Compares dove Naglich, Joan Denick i Tomaso Liich
ki rifevadguta voglu, ordin i Riffament^o poz: Fran^{ca}
Maltinuchid postkopanoga groß Lettembra Thesepo, ka
re ugdarsi dal bndelhi emel di Siri Simmas, Andona
i Jacova, i Jac Anton gie unesh foto quezha Siroto
Luca Simmas, i Jacovon narditghe fa quezha universal
Pledi i narditiki va naim flako onde grola buda
imanovano, i foto fa
Kajperu puffedghe Sirotam Antonovon gahu Gulikami
va gpram kusce Kusle Cunfinona Ivanom Tedi
chiam; i ka ovonu nad dne dela gidan shanun i jo
dgnak do Cresque, i Cresquu ni quim puffed neso
Jacovu; i rife ovoga gidan Cofranva Arch, du
ghi Cofrang pot Arch, i na doprice gyoa farki
Cuparig gvoegni i rken gih gie adalil do suaga.
Alaga quezbovoga.
Druo da puffedghe Simmas na Dolach. Tupa gyozha
Janum Blago delano prez Cresqui kus da puffedghe
ifonnu Simmas, i Jacovu; i ka ovonur pufi kuche
do giabuka ku gie ifonnu puffed togheff fa kus
chidn gvozha i est; i vadolehem kusce va nesu
gironu lahu Dolagim Gulikami unfinone pte
gironu Cufanchem; i do dregka ca gie pufi La
Gaine; i gidan Cofrang va lare, ki ifo Simmas
ponoch kochie mino d. Cufane polovicu du
ghe Franceschen kufichim platit g Jacovu.
Ghe nardada sue ofalo bogo quezbovo ka ni ov
da gyoa imanovano i pucheno, g kumhina, po
bis chinua i ghe suam ca va kuche re nardi, de
gie puffed Jacovu ki gie quezha nighedal, i pmas
fal do suerata quezbovoga litta; fopobitem
ordinom da Simas ki Siroto Antonova ima puffed
ni mino Jacova; i da ghe nimagin mentrad di prav
dal, da puce suaki takor da iferbit ima padit
quenu puchen; i iten gie dal sueratak quezha
gadgnof voglie i ordinu koga potverdiffe spise
ghue ni suke manes Cancellara Suboda Tomi
kichia pufi Radaki Mattiom Cofanchem i
Anton Bischich poz: hatta.

V dan 24. Mesca 1778 u davoranu va vffery

Compare Junos hokaj receni shali Junes, i shakte Bahich
ki nifare hokajim vogliu, odin, i Piffament shaktejas
Ekatsinichia ka leupierri, da koliko shatter tivri
chiu, koliko temu puschis ga Doyt darife ad Sue
ga quighovogu, a po Smerke shatterino; da puschis
banu temu ba Doyt darifu nad chenu do ghe Smer
ti i hae ima giednoge Sina shakteja ovoga nare
gimje ga quighovoga universal Erda i hasterini
koi; ako puchi Broj Srazanoguchi quigha Suidil
i nre iutel nad elanichia, tako ordinulgie da u
tam cam Erda universal quighov Bude, quighov
shali Maria; kuo kolikoffe tako di Broj Suidil
ordinulgie i ordinulgie ga u hokosem cam d
Smerke dinove, i shakajine Doffat ima quighov
Erda universal quigha temu koi di gih presicela
hustilgie ga Duffe quigha ovga huan tri Smerke
shali Smerke, i ga Doda tri Smerke S. Smerke; i tako
oduna hare jet kolek S. Smerke, i stek gje dal
Smerkat quigha Smerke vogliu odin, i Piffa
mentu kam davoru ga hysiegher u veka mana
Caruikara Antona Comitichia pue Smerke S. Smerke
non Smerke, Corretom a oflicheam.

Dan 25. Avgusta 1777 in Curiam in Officij

Compare Martin ~~Caranich~~ ~~Clapinari~~, ~~Terquis~~ ~~gigau~~ ~~son~~ ~~de~~ ~~refere~~
da drugi dva ^{za} ~~meder~~ ~~po~~ ~~kuce~~ ~~Luice~~ ~~Udru~~ ~~ust~~ ~~su~~ ~~imel~~ ~~ca~~ ~~Officij~~ ~~od~~
dne Canclerie upisat zadnja ~~colgia~~ ~~odm~~ ~~i~~ ~~histament~~ ~~iste~~ ~~de~~
ue ne ~~stequid~~ ~~upirat~~ ~~parane~~ ~~Concilij~~ ~~Exp.~~ ~~Antea~~ ~~Tomicul~~ ~~za~~
usrok da ~~goda~~ ~~ruedoh~~ ~~ni~~ ~~bil~~ ~~ua~~ ~~lekeh~~ ~~za~~ ~~dahnu~~ ~~miry.~~
Crossed ~~post~~ ~~su~~ ~~je~~ ~~za~~ ~~Luca~~ ~~Luca~~ ~~Antonia~~ ~~da~~ ~~za~~ ~~re~~ ~~imel~~ ~~ma~~ ~~tra~~
due ~~gige~~ ~~restre~~ ~~Antonia~~ ~~i~~ ~~Maria~~ ~~od~~ ~~trete~~ ~~restre~~ ~~Catherine~~ ~~po~~
urouenu ~~stara~~ ~~puschia~~ ~~q~~ ~~gi~~ ~~del~~ ~~zuar~~ ~~retholico~~ ~~blaga~~ ~~stara~~
i ~~Mateju~~ ~~Jirodnaku~~ ~~i~~ ~~Mateu~~ ~~Caranichu~~ ~~cini~~ ~~upirat~~ ~~ad~~ ~~mane~~
~~Ukula~~ ~~stoko~~ ~~slidi.~~

Naspenco ~~puschia~~ ~~Chalek~~ ~~uas~~ ~~gigi~~ ~~del~~ ~~de~~ ~~gi~~ ~~gi~~ ~~q~~ ~~je~~ ~~gural~~ ~~za~~ ~~res~~
~~delengie~~ ~~chada~~ ~~upe~~ ~~restre~~ ~~meiu~~ ~~zotm~~ ~~dalle~~ ~~le~~ ~~diam~~ ~~restrom~~
~~Antonia~~ ~~i~~ ~~Maria~~ ~~zagruion~~ ~~de~~ ~~rel~~ ~~J.~~ ~~Mes~~ ~~stanch~~ ~~za~~ ~~dipru~~ ~~dot.~~
~~Oza~~ ~~Antonia~~

Vehie ~~puschia~~ ~~obom~~ ~~diam~~ ~~meuouenom~~ ~~restrom~~ ~~drugi~~ ~~Cus~~ ~~q~~ ~~gi~~ ~~na~~
~~Cusich~~ ~~zoda~~ ~~breha~~ ~~Compaliceuiga~~ ~~zagruion~~ ~~od~~ ~~drugih~~
~~rel~~ ~~J.~~ ~~Mes~~ ~~stanch~~ ~~za~~ ~~dipru~~ ~~dot~~ ~~noten~~ ~~Pelleni.~~

Vehie ~~istem~~ ~~dica~~ ~~restrom~~ ~~puschia~~ ~~Chuchiu~~ ~~i~~ ~~za~~ ~~q~~ ~~je~~ ~~puliche~~
~~ci~~ ~~ue~~ ~~za~~ ~~q~~ ~~ad~~ ~~q~~ ~~igega~~ ~~rosloga~~ ~~zpatm~~ ~~da~~ ~~magiu~~ ~~cinit~~ ~~po~~
~~q~~ ~~ig~~ ~~e~~ ~~z~~ ~~peti~~ ~~reth~~ ~~rel~~ ~~J.~~ ~~Mes~~ ~~stanch~~ ~~za~~ ~~dipru~~ ~~q~~ ~~ig~~ ~~ie~~ ~~i~~ ~~da~~ ~~q~~ ~~ie~~
~~magiu~~ ~~zpravit~~ ~~stada~~ ~~q~~ ~~ie~~ ~~bide~~ ~~Exp.~~ ~~stok~~ ~~zuidit~~ ~~od~~ ~~arega~~
~~resta~~ ~~ruetemi~~ ~~Officij~~ ~~sta~~ ~~stales~~ ~~od~~ ~~Prupie~~ ~~donaras~~

Vehie ~~puschia~~ ~~meuouenu~~ ~~stara~~ ~~Mateju~~ ~~Jirodnaku~~ ~~del~~ ~~Mar~~
~~corauon~~ ~~za~~ ~~ruem~~ ~~motopongiem~~ ~~za~~ ~~re~~ ~~onda~~ ~~q~~ ~~igega~~ ~~zahajia~~
~~zagruion~~ ~~od~~ ~~celih~~ ~~J.~~ ~~Mes~~ ~~stanch~~ ~~za~~ ~~q~~ ~~ig~~ ~~ie~~ ~~dipru~~ ~~i~~ ~~to~~ ~~me~~
~~puschia~~ ~~za~~ ~~usrok~~ ~~da~~ ~~ako~~ ~~rebi~~ ~~bil~~ ~~on~~ ~~nasdol~~ ~~q~~ ~~ig~~ ~~ie~~ ~~blaga~~ ~~da~~
~~li~~ ~~lillo~~ ~~ue~~ ~~pusko~~ ~~urtalo.~~

Vehie ~~puschia~~ ~~obom~~ ~~diam~~ ~~restrom~~ ~~Ante~~ ~~i~~ ~~Maria~~ ~~Luauouene~~ ~~za~~
~~za~~ ~~q~~ ~~ie~~ ~~od~~ ~~q~~ ~~igega~~ ~~rosloga~~ ~~robizon~~ ~~da~~ ~~po~~ ~~q~~ ~~ig~~ ~~ie~~ ~~z~~ ~~meto~~ ~~magiu~~

godat tri dnooghe, i sta od gich. p... rjani B. D. Manica
Croj na giqu m...
Uchie puschia jedna Teri qu puli Turna Mategra Zap...
za usroh da uesh p... od istoga Nakou...
stuar. Da uist ma merit jedna J. Mest... za giqu
dum
Uchie isth zgor menouani Matm vlybinar gauron da gie
vrtaj zue vechal pakte ge rue ouo upirano zapovedala
da bi p... za hetaj restre Ctanne omusevoj z Cor
quon Terim, a nato da ge od gauronta da p...
histar, za usroh, da kako re gie orenla, rasdelerjemge
usroiciale velichu z... i rozitche vraga stana.
Ptom ge dilla vueretok giqui z... uclipe ordina, i kis.
tamenku ku uticajge imregun te nuke none Vlahidoro
Bralda Naguechichia grad ruedku. Prodegra Zuparon
i Mategra Marchulizon

Slika 12. Oporuka 9, verso

PRIJEPIS I TRANSKRIPCIJA OPORUKA

1.

5. prosinca 1773., ured kancelarije u Lovranu

Oporuka Jakova Malinara Fratra, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 5. *decembra* 1773 u Lovranu va officiu Cancellerie
2. Compare Tome Antich, Anton Pletenicich, i espone da buduchi
3. bili zvani od Jacova Malinara Fratra; za čut gnighovu zad
4. gnu vogliu, i ordin, i ku da riffera va ovi vfficij, zato u dux
5. nošte gnighovoj riffera da iſti imagiuchi Cetiri Sini; pustilgie
6. Mighotu Sinu puschia blago, ko gie bil pustil, i zapisal Xene za
7. Divogiaſtvo kako put deli od Strane od giuga pod kuchium
8. Stem da ucinit ima za Matter po Smerte gneghe za gne
9. ghe Duſſu [20 *Sueteh* Maſſ] item iſtomu pustilgie va Redeh kako corona deli
10. ça stimat se ima va iſtem meſtu, koliko donafſalo bude bla
11. go iſto Stimano za plachiat Maſſe Suede od *soldin* 3: 12 do lett
12. trejſet franco prez Teſaſche ruke, i dela iſtoga Mihota; i
13. to nadne iſtoga blaga va redeg; item iſtomu puſtilgie pol
14. Malina francoga; i iſtomu pustilgie dua Coſtagna illiti
15. Stabla Coſtagneva, giedan na Muſſinen, a giedan na Muſariciz
16. ke; zobligom da alle opravi, alle poſglie va Aſſiſ paſſat
17. ona Suetu vrat za gnegha Duſſu; A Mattegiu, i oſſipu
18. pustilgie drughu poloviczu Malina da bratinski razdelle
19. oni dua megiu Sobon; Suo oſtalo blago oude zgora po na
20. pred nepuſcheno, puschia zgora pisanem trim Sinom da
21. Bratinski razdelle; i da platit imagiu dughi gneghovi;
22. i cetertomu gnih brattu Sepezu prez agravia dughi
23. zgora receneh, da giedan put za vaſſda dat Sui tri ima
24. giu *libar* 25, i ka ovomu puschia iſtomu dua Stabla Coſta
25. gneva na bruſſovem; pustilgie na daglie gnegha Xenu
26. za donu, i Madonu, i celu Goſpodarizu do gne Smerti, a
27. po Smerte da zgora pisani gnegha Sini razdele, i vazmu kako
28. gie zgora zapisano; zvan Conobe ku puschia gioſſ Mihotu
29. po napred, kako gie pretignena od ovacz, Sada kako se na
30. hagia, i dua Stabla od Coſtang pod peſchinu, mimo oneh
31. keh gie gnemu giur pustil. govore na daglie da
32. gie ocitoval da Hchere giedal ça gnoj gie bilo odſu
33. gieno od Pravicze Poſiſſake; i ka ovomu da gnoj gie
34. priloſit dal giur na razun kaſſelu, i *libar* 10, i zato da
35. potreb[o]vat nima odi Bratt Stuari nigiedne; buduchi
36. da gnoj nimagiu brattgia donapunit nego priſſugienu
37. Sumu od *libar* 40. buduchi Stem odbigena; i da Matti
38. chiu Sinu puschia nadaglie dua Coſtagna pod Malin
39. gneghov, i med Ivaçen Malin. da zgora pisaneh *Sueteh* Maſſ bro
40. gia 20 ima cinit po Smerte Matterinoj letto za lettom
41. prez odlaska do lett 20. A Sui Cetiri Sini da naregiugie
42. za gnegha vniverſal Eredi; i ovo utverdiſſe Sue Sprifſegun u
43. ruke mane Cancillera Antona Tomicich ^{m. p.} i pred Suedoki
44. Jurjem Bercich, i Lorenzo Bermberich ^{m. p.}

1.

5. prosinca 1773., ured kancelarije u Lovranu

Oporuka Jakova Malinara Fratra, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 5. dečembra 1773. u Lovranu va oficiju kančelerije
2. Kompare¹ Tome Antić, Anton Pleteničić i espone² da budući
3. bili zvani od Jakova Malinara Fratra za čut njigovu zad-
4. nju volju i ordin³, i ku da rifere⁴ va ovi ufcij, zato u duž-
5. noste njigovoj rifere da isti imajući četiri sini pustil je
6. Mihotu sinu pušća blago, ko je bil pustil i zapisal žene za
7. divojaštvo kako put deli od strane od juga pod kućun,
8. s tem da učinit ima za mater po smerte njeje za nje-
9. je dušu 20 sveteh maš. *Item*⁵ istomu pustil je va redeh kako korona deli
10. ča štimat se ima va istem mestu, koliko donašalo bude bla-
11. go isto štimano za plaćat maše svete od soldin 3: 12 do let
12. trejset, franko prez težaške ruke i dela istoga Mihota, i
13. to na dne istoga blaga va redeh. *Item* istomu pustil je pol
14. malina frankoga i istomu pustil je dva kostanja⁶ iliti
15. stabla kostanjeva: jedan na Mušinen, a jedan na Mužaric-
16. ke, z obligom⁷ da ale opravi, ale pošlje va Asiz pasat
17. ona sveta vrat za njega dušu. A Mateju i Osipu
18. pustil je drugu polovicu malina da bratinski razdele
19. oni dva meju sobon. Svo ostalo blago ovde zgora pona-
20. pred nepušćeno pušća zgora pisanem trim sinom da
21. bratinski razdele i da platit imaju dugi njegovi
22. i četertomu njih bratu Šepecu⁸ prez agravija⁹ dugi
23. zgora rečeneh, da jedan put za vasda dat svi tri ima-
24. ju libar 25. I ka ovomu pušća istomu dva stabla kosta-
25. njeva na Brusovem. Pustil je nadalje njega ženu
26. za donu, i madonu, i celu gospodaricu do nje smerti, a
27. po smerte da zgora pisani njega sini razdele i vazmu kako
28. je zgora zapisano, zvan konobe, ku pušća još Mihotu
29. ponapred, kako je pretinjena¹⁰ od ovac, sada kako se na-
30. haja, i dva stabla od kostanj pod Peščinu, mimo oneh
31. keh je njemu jur pustil. Govore nadalje da
32. je očitoval da hćere je dal ča njoj je bilo odsu-
33. jeno od pravice posinsake i ka ovomu da njoj je
34. dal jur na račun kaselu i libar 10. I zato da
35. potrebovat nima odi brat stvari nijedne, budući
36. da njoj nimaju bratja donapunit nego prisujenu
37. sumu od libar 40, budući s tem odbijena. I da Mati-
38. ću sinu pušća nadalje dva kostanja pod malin
39. njegov i med Ivačen malin, da zgora pisaneh sveteh maš bro-
40. ja 20 ima činit po smerte materinoj leto za letom
41. prez odlaska do let 20. A svi četiri sini da narejuje
42. za njega univerzal eredi¹¹. I ovo utverdiše sve s prisegun u
43. ruke mane kančilera Antona Tomičić^{m. p.} i pred svedoki
44. Jurjem Berčić i Lorenzo Bermberić^{m. p.}

2.

23. veljače 1774., ikarska luka, u teritoriju lovranskome

Oporuka Tomasa Mikuličića, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 23. Febraru 1774 u Territoriu Lovranskem
2. va Portu od Ike
3. Odluka u putu Tištamenta Tomasa Michulicichia
4. ki ako prem zdrau po milofte Boxgioj, vida, Sliha,
5. razuma, i govorengia, alle Boleſtan u Xivotu, hoť
6. telgie danaſggni dan postauit na ovo pismo gnegha
7. zadgniu vogliu, ordin, i Tištament na nacin kako
8. Sledi, i za
9. Naiperuo ordinugie, i hoche da ako bi Bog gnegha Sudil
10. od ovoga Sueta da se pokopa gnegha Tello va gro
11. beh gnegha Staregieh zofficiom, i Slusbami Boxaſt
12. venemi kako kuchia gneghova premore. Za
13. tem velli, i ordinugiuchi imenugie za Suoiga Cumifſara
14. od ovoga Tištamenta doklam Decza gneghova pridu
15. nadobu [Sucza Matt(a) Cumarichia], profſechi da prina(i)stoi na Suaku
- korijſt gni
16. ghovu, i da gnih priuci u Svakoj Stvare. Za
17. tem velli, i ordinugie da puschia po napred Sinu Matteju
18. polovcizu [poloviczu] ovoga gneghovega magazina va Ike, i da
19. brattgia oftala mu se nimagiu Suprotivitſe; niti od
20. ov(o)ga od gnegha potrebovat nigiedne Stvari; i ovo mu
21. puschia stem pattom da ako bi dobro Xivel, i nebi de
22. cipeval, niti fundeval, er ako bi fundeval, i decipeval
23. ordinugie da datmuse nima Stvari nigiedne, van Samu
24. legitimu. Za
25. tem velli, i ordinugie, i naregiugie za Suoigi vniversal Ere
26. di, i nadslednici g(ne)gha tri Sini Matteja, Jurja, i Jacova.
27. da ovi Sui tri razdelle med Sobun Brattinski Suu gnegha
28. Baschinu, van ono ca gie puſtil ponapred Sinu Matteju.
29. Zatem puschia Hchere Mattegie giedan Marun na Giapnenczah,
30. a Cattarine va iſtem meſtu od Strane od Juga on velli
31. Coſtang.
32. Za tem velli, ordinugie, i odlucugie da Matter Staru Teſtadu
33. rovu, t(o)liko gneghova Xena, koliko gnegha Eredi gniu
34. imagiu prinaſtat, prigliedat, i do Smerti prihranit, kako
35. gie i on Xivuchi ucinil.
36. Za tem uelli, ordinugie, i puschia gnegha draghu Xenu An
37. toniu Donu, i Madonu, i celu Gospodarizu do gne Smerti
38. Xivuchi kako vdovicza, priporucugiuchi Sinom Suem
39. trim, i dvem Hcheram, gnoj noſſit ponisnost, poſluh,
40. i poklonſtvo.
41. Za tem puschia *Suete*h Maſſ Cantaneh do lett duaifſet za Suogiu
42. Duſſu brogia Dvaifſet, to gie Suako letto po giednu za
43. gnegha Smertun; i tako rauno puschia po Smerte Suo
44. gie Xene za gne Duſſu drugheh duaifſet *Suete*h Maſſ Canta

2.

23. veljače 1774., ikarska luka, u teritoriju lovranskome

Oporuka Tomasa Mikuličića, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 23. februaru 1774. u teritoriju lovranskem
2. va portu¹³ od Ike
3. Odluka u putu tištamenta Tomasa Mikuličića
4. ki akoprem zdrav po miloste Božjoj, vida, sliha,
5. razuma i govoren'ja, ale bolestan u životu, hot-
6. el je današnji dan postaviti na ovo pismo njega
7. zadnju volju, ordin i tištament na način kako
8. sledi. I za
9. najpervo ordinuje i hoće da ako bi Bog njega sudil
10. od ovoga sveta, da se pokopa njega telo va gro-
11. beh njega starejih z oficijom i službami božast-
12. venemi kako kuća njegova premore. Za
13. tem veli i ordinujući imenuje za svojga kumisara
14. od ovoga tištamenta, doklam deca njegova pridu
15. na dobu, suca Mata Kumarića, proseći da prinastoji na svaku
- korist nji-
16. hovu i da njih priuči u svakoj stvari. Za
17. tem veli i ordinuje da pušća ponapred sinu Mateju
18. polovicu ovoga njegovoga magazina va Ike i da
19. bratja ostala mu se nimaju suprotiviti se niti od
20. ovoga od njega potrebovat nijedne stvari. I ovo mu
21. pušća s tem patom¹⁴ da ako bi dobro živel i ne bi de-
22. cipeval¹⁵ niti fundeval¹⁶, er ako bi fundeval i decipeval,
23. ordinuje da dat mu se nima stvari nijedne, van samu
24. legitimu. Za
25. tem veli i ordinuje i narejuje za svoji univerzal ere-
26. di i nadslednici njega tri sini Mateja, Jurja i Jakova,
27. da ovi svi tri razdele med sobun bratinski svu njega
28. bašćinu, van ono ča je pustil ponapred sinu Mateju.
29. Za tem pušća hćere Mateje jedan marun¹⁷ na Japnenicah,
30. a Katarine va istem mestu od strane od juga on veli
31. kostanj.
32. Za tem veli, ordinuje i odlučuje da mater staru teštadu-
33. rovu toliko njegova žena, koliko njega eredi nju
34. imaju prinastat, prigljedat i do smrti prihranit, kako
35. je i on živući učinil.
36. Za tem veli, ordinuje i pušća njega dragu ženu An-
37. toniju donu, i madonu, i celu gospodaricu do nje smerti
38. živući kako udovica, priporučujući sinom svem
39. trim i dvem hćeram njoj nositi poniznost, posluh
40. i poklonstvo.
41. Za tem pušća sveteh maš kantaneh do let dvajset za svoju
42. dušu broja dvajset, to je svako leto po jednu za
43. njega smertun, i tako ravno pušća po smerte svo-
44. je žene za nje dušu drugeh dvajset sveteh maš kanta-

45. neh do lett Duajset Suako letto po giednu; ke obogie
46. *Suete* Maŕse plachiat hotte morat gneghovi Eredi od gnegha
47. puscheni, i naregieni.
48. Zatem očitugie da gie Duxan *Gospodinu* Cancilleru Ruŕsichiu za neku
49. zemgliu, i zato buduchi se Sgnim razumel za tu Sumu
50. gnim puschia kuchiu u Grade po Stime, i ako ova do [do]
51. Splatit nebi mogla puschia da Se donaplate puli Ivana
52. Marlincichia na onem a mu gie duxan.
53. I ovo velli da gie gnegha zadgna voglia, ordin, i Tiŕtament
54. ki hochie da bude, u Suem, i po Suem uzdersan, kako Tiŕta
55. ment, i ako nebi mogal vagliat kako Tiŕtament radi kakovo
56. ga pomanchangia illiti Solenitadi; hoche da voglia kako
57. codicil, illitti Donation Causa Mortis takozuani
58. Na Suedozanstvo Mr'a(?) Michelle Micetich, e Disma Muŕsich_{m. p.}

59. Anton Tomicich Canciller od Meŕta
60. tako proŕsen od Teŕtadura pisah
61. i pred gnim, i Suedoki proptah
62. pred kemi utverdilgie Sue kako
63. zgora.

45. neh do let dvajset, svako leto po jednu, ke oboje
46. svete maše plaćat hote morat njegovi eredi od njega
47. pušćeni i narejeni.
48. Za tem očituje da je dužan gospodinu kančileru Ružiću za neku
49. zemlju i zato, budući se š njim razumel za tu sumu,
50. njim pušća kuću u grade po štíme¹⁸. I ako ova do-
51. splatit¹⁹ ne bi mogla, pušća da se donaplate puli Ivana
52. Marlinčića na onem ča mu je dužan.
53. I ovo veli da je njega zadnja volja, ordin i tištament,
54. ki hoće da bude u svem i po svem uzderžan kako tišta-
55. ment, i ako ne bi mogal valjat kako tištament radi kakovo-
56. ga pomankan'ja²⁰ iliti solenitadi²¹, hoće da valja kako
57. kodicil iliti *donation causa mortis*²² takozvani.
58. Na svedočanstvo Mr'a Michelle Mičetić, e Dizma Mušić *m. p.*

59. Anton Tomičić, kančiler od mesta,
60. tako prošeni od teštadura pisah
61. i pred njim i svedoki proptah²³,
62. pred kemi utverdil je sve kako
63. zgora.

3.

24. veljače 1774., Lovran

Anulacija oporuke sastavljene 5. prosinca 1774. i nova oporuka Jakova Malinara Fratra, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 24. Febrara 1774 u Lovranu
2. Compare Mattej Cosulich, i Tome Antich, ki buduchi bili
3. prisvani od Jacova Mallinara Fratra, za poit riferit
4. u vfficij ove Cancillerie gnegha naizadgnu vogliu, or
5. din, i Tiftament, i zato
6. za Naipervo govore da gnim gie urdinal da buduchi bil
7. po Suedokeh ucinil giedan drughi Tiftament giojs
8. po dneħ 5 *decembra* letta pařsanoga, da riffere da ovoga
9. annulugie po Suema, i da hoche da nima imet nikako
10. ue kreposti, nego Samo ovi, koga Sada iz nova gnim gie
11. urdinal da riffere. za
12. Drugho da puschia Suoigiu Xenu Polonu do gne Smerti zivu
13. chi vdovicza Donu, i Madonu, i celu Gospodarizu nada
14. Suem gnighovem. za
15. *Treto* da puschia do lett 30 *Sueteh* Mařs Cantaneħ Suako letto
16. po giednu za gne Duřsu gneghovu; za ke Mařse da puř
17. chia giednu lehu, i zuedom(?) od podanca, ku lehu
18. i zvedom(?) od podanca da razdelit imagiu ponapred dua
19. gnegha Sina Mattej, i Mihaz, i zgora recene. *Suete* Mařse
20. do lett 30 da oni oba odpravgliatgih imagiu. za
21. *Cetero* da puschia za pařsaz od *Sueteh* Vrat Angelske u Sifu; giedan
22. Cořtang na Musariczkin, a giedan na Bruřsovem, ka
23. dua Cořtagna da vazet imej ponapred Sin Mihaz, i
24. platit da ima iřti pařsaz; i iřtomu puschia druga
25. dua Cořtagna pod peschinu, u ime oneħ keh gie dal
26. pervoj Suogioj Neveřte, za Stomagniu, i za pognavu. za
27. *Peto* da puschia ponapred Mattichiu; i Misczu gnegha Malin
28. stem da brattu Ořsipu dat imagiu Suaki *libar* 5 za raz
29. posnangie. za
30. *Sesto* da tolikaiřse Sinu Mattiu puschia dua Cořtagna pu
31. li Chiollin(e)ħ Xuqvari, radi, i omi u ime reczene
32. pognave, i Stomagne. za
33. *Sedmo* da Sueħ Suogieh Sini imenugie za gneghovi vniversalı
34. Eredi, i nadslednići, ki Sui Scupa da imagiu Brattins
35. ki razdelit Suu gneghovu Baschinu, řa ni ovde zgo
36. ra komu ponapred puscheno; stem da ako Sin Ivan
37. Stat nebi hottel u Paesu, tako ordinugie da tri Sini
38. Mattej, Mihaz, i Ořsip baschinu na trogie razdele,
39. a Brattu Ivanu da dat imagiu Suaki francheħ *libar*
40. 10; za
41. *Osmo* da gie urdinal da, ako ki od gneghoveħ Eredi biřse Supro
42. tivil ovoj gnegha odluke da za prvi put platit ima
43. penne *libar* 10; a za drughi da zgubit ima gnegha del, i

44. Samo da datmuje ima legitima. za

3.

24. veljače 1774., Lovran

Anulacija oporuke sastavljene 5. prosinca 1774. i nova oporuka Jakova Malinara Fratra, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 24. febrara 1774. u Lovranu
2. Kompare Matej Kožulić i Tome Antić, ki budući bili
3. prizvani od Jakova Malinara Fratra za pojt riferit
4. u oficij ove kančilerije njega najzadnju volju, or-
5. din i tištament, i zato
6. za najpervo govore da njim je urdinal da budući bil
7. po svedokeh učinil jedan drugi tištament još
8. po dneħ 5. dečembra leta pasanoga, da rifere da ovoga
9. anuluje posvema i da hoće da nima imet nikako-
10. ve kreposti, nego samo ovi, koga sada iznova njim je
11. urdinal da rifere. Za
12. drugo da pušća svoju ženu Polonu do nje smerti živu-
13. či udovica donu, i madonu, i celu gospodaricu nada
14. svem njigovem. Za
15. tredo da pušća do let 30 sveteh maš kantaneħ svako leto
16. po jednu za dušu njegovu, za ke maše da puš-
17. ća jednu lehu i z jedom²⁴ od podanka, ku lehu
18. i z jedom od podanka da razdelit imaju ponapred dva
19. njega sina Matej i Mihac, i zgora rečene svete maše
20. do let 30 da oni oba odpravljat jih imaju. Za
21. četerto da pušća za pašac od sveteh vrat Anjelske u Sizu²⁵ jedan
22. kostanj na Mužarickin, a giedan na Brusovem, ka
23. dva kostanja da vazet imej ponapred sin Mihac i
24. platit da ima isti pašac. I istomu pušća druga
25. dva kostanja pod Peščinu, u ime oneħ keh je dal
26. pervoj svojoj neveste za stomanju²⁶ i za ponjavu²⁷. Za
27. peto da pušća ponapred Matiću i Mišču njega malin,
28. s tem da bratu Osipu dat imaju svaki libar 5 za raz-
29. poznan³ je. Za
30. šesto da tolikajše²⁸ sinu Mattiu pušća dva kostanja pu-
31. li Čolineħ žukvari radi i u ime rečene
32. ponjave i stomanje. Za
33. sedmo da sveh svojeh sini imenuje za njegovi univerzali
34. eredi i nadslednici, ki svi skupa da imaju bratins-
35. ki razdelit svu njegovu baščinu, ća ni ovde zgo-
36. ra komu ponapred puščeno, s tem da ako sin Ivan
37. stat ne bi hotel u paezu²⁹, tako ordinuje da tri sini
38. Matej, Mihac i Osip baščinu na troje razdele,
39. a bratu Ivanu da dat imaju svaki frankeh libar
40. 10. Za
41. osmo da je urdinal da ako ki od njegoveh eredi bi se supro-
42. tivil ovoj njega odluke, da za prvi put platit ima

43. pene libar 10, a za drugi da zgubit ima njega del i
44. samo da dat mu se ima legitima. Za

45. Nono ordinalgie da buduchi Hchere dal nekoliko na razun
46. od *libar* 40, da oveh donapunit gnoj imagiu Sui Eredi gnegho
47. vi, ça gioŝs bi gnoj mancalo, i Stem da gie dal Suersetak
48. gneghovemu Tiŝtamentu, i ordinu, koga utverdiŝse
49. Sprisegun u ruke mane *Antona* Tomicich Cancillera pred
50. Suedoki Ivan K(er)sanaz, Matte Cruŝsich
51. I na daglie rifere da gie ordinal da bratgia potrebovat nimagiu
52. od Bratta Mihcza nigiedne stvari, od ona ça gie on za gnegha
53. Spendal zRosum Cigancichevom; a Xene da gie pustil za Divo
54. gjaŝtvo Selo od kuche Sue do Laŝs od Strani od Juga da ona
55. ovo mozi puŝtit kamo gnoj bude dragho

45. *nono* ordinal je da budući hćere dal nekoliko na račun
46. od libar 40, da oveh donapunit njoj imaju svi eredi njego-
47. vi, ča još bi njoj mankalo, i s tem da je dal sveršetak
48. njegovemu tištamentu i ordinu, koga utverdiše
49. s prisegun u ruke mane Antona Tomičić, kančilera, pred
50. svedoki Ivan Keršanac, Mate Kružić.
51. I nadalje rifere da je ordinal da bratja potrebovat nimaju
52. od brata Mihca nijedne stvari, od ona ča je on za njega
53. spendal³⁰ z Rozum Cigančićevom, a žene da je pustil za divo-
54. jaštvo selo od kuće sve do laz od strani od juga da ona
55. ovo mozi pustit kamo njoj bude drago.

4.

11. travnja 1774., Lovran

*Oporuka Polone, kćeri pokojnoga Ivana Žiganta, sastavljena od bilježnika
Antona Tomičića*

1. V dan 11. Aprila 1774 u Lovrane
2. Compare Jure Ziganto, di Ivan Piglia, ki riffere
3. zadgniu, vogliu, ordin, Tiftament Polone Hchere
4. pokojnoga Ivana Žiganta, ka se usdersi da buduchi
5. da nigiedan od gne Rodbine ni gniu hottel pri
6. gliedat, i prinaft niti u zdraugiu, niti u Sadasgno bo
7. lefte nego Samo gagenen na milosergie Sudaz Jacov
8. Blagar, ki gnu da gie prinastal, i prigliedal,
9. i iſtomu da gie priporucila da po gne Smerte gniu
10. tolikaiſe imej i Spravit; zato za giedan, i drughi
11. uzrok gie iſtomu pustila kuchiu, i vokolo ku
12. chie Sue ca gneglegħa [gnegnegħa] onde Se nahagia; buduchi
13. da iſta kuchia, i vokolo gne pristogieche Blago
14. gie od razloga gne pokojne Mattere Mattegie, i
15. ka ovomu giedan marun zapegnian Posstouanomu Supanu
16. Bachichiu za *libar* 5; ke da neka iſtomu zbrogie
17. i vazmu predafse iſti Marun. Robbu gnegiu
18. ku gie dobila zgne delon da gie puftila Neveſte
19. iſto Sucza Blagara Cattarine ka gniu gie prinafta
20. la, i prigliedala do Smerti. I zovem gie dala Suerse
21. hat [Suersetah] gne zadgne <v>oglie <o>rdinu, i Tiftamentu nare
22. giu[giu]chi iſtoga Sucza za gne Ereda; a na robbu da gie
23. puftilla due Suede Mafsicze; i to Sue tuerde do
24. gnih Duſſe pred Suedoki Antom Prischichem po
25. kojnoga, i Anton Curella u ruke mane Antona
26. Tomicichia Cancillera od Meſta _{m. p.}

4.

11. travnja 1774., Lovran

*Oporuka Polone, kćeri pokojnoga Ivana Žiganta, sastavljena od bilježnika
Antona Tomičića*

1. V dan 11. aprila 1774. u Lovrane
2. Kompare Jure Žiganto³¹ di Ivan Piglia, ki rifere
3. zadnju volju, ordin, tištament Polone, hćere
4. pokojnoga Ivana Žiganta, ka se uzderži da budući
5. da nijedan od nje rodbine ni nju hotel pri-
6. gljedat i prinast niti u zdravju, niti u sadašnje bo-
7. leste, nego samo ganjen na miloserje sudac Jakov
8. Blagar, ki nju da je prinastal i prigljedal,
9. i istomu da je priporučila da po nje smerte nju
10. tolikajše imej i spravit. Zato za jedan i drugi
11. uzrok je istomu pustila kuću i vokolo ku-
12. će sve ča njenega onde se nahaja, budući
13. da ista kuća i vokolo nje pristojeće blago
14. je od razloga nje pokojne matere Mateje. I
15. ka ovomu jedan marun zapenjan³² poštovanomu županu
16. Bačiću za libar 5, ke da neka istomu zbroje
17. i vazmu preda se isti marun. Robu njeju
18. ku je dobila ž nje delon da je pustila neveste
19. isto suca Blagara Katarine, ka nju je prinasta-
20. la i prigljedala do smerti. I z ovem je dala sverše-
21. tak nje zadnje volje, ordinu i tištamentu, nare-
22. jujući istoga suca za nje ereda, a na robu da je
23. pustila dve svete mašice, i to sve tverde do
24. njih duše pred svedoki Antom Priskićem po-
25. kojnoga i Anton Curella u ruke mane Antona
26. Tomičića, kančilera od mesta m. p.

5.

4. rujna 1774., ured (kancelarije) u Lovranu

Oporuka Frančeska Palmića

1. V dan 4. *settembre* 1774 u Lovranu va vfficij
2. Compare Sudaz *Andrea*³³ Petricich, i Mattio Palmich ki riffe
3. re zadgnu vogliu, ordin, i Tiftament Francesca Pal
4. micha, gnim od istoga ordinanu da bi va ovi vfficij
5. od Cancillerie gniu esponili, i cinili popisat, i ka se
6. usdersi, da tuerdi toliko pismo, koliko naregiengie
7. ucigneno po rukah *Gospodina* Arcipreta Persichia po dne
8. 30. *settembre* 1771. da Sue kako va isteh gie darovano
9. i puscheno za laštovito obstat ima onem kem gie
10. darovano, illi puscheno: van Samo da na uxivangie
11. a ne za laštovito dagie giedan kujs Blaga pred ku
12. chiun kako stece laza, do Cunfina Mihota Palmi
13. chia, i kako stece Xuqvar Spoloviczun kuchie od Iu
14. ga a to Hchere Margarete illiti doklam gnoj se
15. Srechia nameri, illi do gne Smerti, a po Smerte, illi
16. ako gnoj se Srechia nameri da iznova pašt ima, iſ
17. ta polovicza kuchie, i blaga gnoj na uxivangie Sa
18. ma puschenoga gnegha Eredom Ivanu Antichiu *pokojnoga*
19. Giurja i gnegha Xene, a respective Hchere *Margarette*, stem
20. da ako bi prisla iz Slusbe Antonia da va istoj kuche
21. Sgnum prebivat ima condicionom isten, i to ako ne
22. bi mogli zrecenem Antichem i gnegha Xenun pre
23. bivat keh naregiugie za vniversal gnegha Eredi. i
24. ka ovomu lehu za kuchiun Michiella Palmichia
25. zcodincionom 「zcondicionom」 zgora recenem; i giedan Dolcich
26. za versach, i Senoset na vilaſ[...] za laštovito, ke
27. gie odnel drugem Seſtram, a gnoj podelil. ordinalgie
28. da Antonia, Margaretta, i Gellena imagiu cinit aldovat
29. petnaiſt *Sueteh* Mafs za Duſsu gnih *Mattere*. Margaret
30. ta zgora recena od poſteglie drughe, i *Mattegia* ima
31. giu cinit aldovat *Sueteh* Mafs petnaiſt tolikaiſe za Duſsu
32. gnih *Mattere*; i Stem gie dal Suersetak gnegha
33. zadgnoj voglie ordinu, i Tiftamentu, ku utverdiſe
34. Sprisegun u ruk(e) mane Cancillera pred Suedoki
35. Ivanom Periſsichem, i Gergo Dobrez Sqvarich.
36. Anton Tomicich Canciller
37. od Meſta tako profsen
38. pisah, i pred pactami
39. i Suedoki proglaſih, i
40. prisehu pria_{m. p.}

5.

4. rujna 1774., ured (kancelarije) u Lovranu

Oporuka Frančeska Palmića

1. V dan 4. setembra 1774. u Lovranu va oficij
2. Kompare sudac Andrea Petričić i Mattio Palmić, ki rife-
3. re zadnju volju, ordin i tištament Frančeska Pal-
4. mića, njim od istoga ordinanu da bi va ovi oficij
5. od kančilerije nju esponili i činili popisat, i ka se
6. uzderži, da tverdi toliko pismo, koliko narejen⁷ je
7. učinjeno po rukah gospodina arčipreta³⁴ Peršića po dne
8. 30. setembra 1771. da sve kako va isteh je darovano
9. i pušćeno za lastovito³⁵ obstat ima onem kem je
10. darovano ili pušćeno, van samo da na uživan⁷ je,
11. a ne za lastovito daje jedan kus blaga pred ku-
12. ćun kako steče laza do kunfina Mihota Palmi-
13. ća, i kako steče žukvar s polovicun kuće od ju-
14. ga, a to hćere Margarete iliti doklam njoj se
15. sreća nameri ili do nje smerti, a po smerte ili
16. ako njoj se sreća nameri, da iznova past ima is-
17. ta polovica kuće i blaga njoj na uživan⁷ je sa-
18. ma pušćenoga njega eredom Ivanu Antiću pokojnoga
19. Jurja i njega žene, a respektive hćere Margarete, s tem
20. da ako bi prišla iz službe Antonija, da va istoj kuće
21. š njum prebivat ima kondicionom isten, i to ako ne
22. bi mogli z rečenem Antićem i njega ženun pre-
23. bivat, keh narejuje za univerzal njega eredi. I
24. ka ovomu lehu za kućun Michiella Palmića
25. z kondicionom zgora rečenem, i jedan dolčić
26. za Veršak, i senožet na Vilas[...] za lastovito, ke
27. je odnel drugem sestram, a njoj podelil. Ordinal je
28. da Antonija, Margareta i Jelena imaju činit aldovat³⁶
29. petnajst sveteh maš za dušu njih matere. Margaret-
30. a zgora rečena od postelje druge i Mateja ima-
31. ju činit aldovat sveteh maš petnajst tolikajše za dušu
32. njih matere. I s tem je dal sveršetak njega
33. zadnjoj volje, ordinu i tištamentu, ku utverdiše
34. s prisegun u ruke mane kančilera pred svedoki
35. Ivanom Perišićem i Gergo Dobrec Škvarić
36. Anton Tomičić, kančiler
37. od mesta, tako prošen
38. pisah i pred paktami³⁷
39. i svedoki proglasih i
40. prisehu prijah *m. p.*

6.

25. rujna 1774., ured kancelarije u Lovranu

Oporuka Antona Fratra, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 25 *settembre* 1774 va Lovrane va vfficiu
2. od Cancillerie

3. Compare Anton Palmich Meštrich, i Ivan Crušsich An
4. tich, ki rifere zadgnu vogliu ordin, i Tištament
5. Antona Fratra pašsanega od ovoga Sueta na 6. techu
6. chega, ka se usdersi da do Smerti puschia. za Donu
7. i Madonu gnegha Xenu Gellenu a po Smerte da na
8. regiugie za gnegha vniversal Eredi gnegha due Hchere
9. Annetu, i Antoniu, ke hoche da razdele Suo gnegha
10. blago na poloviczu, togieft ono ko gie Eredital od
11. gnegha Deda, ki gie gnegha vazel bil za Suoiga Ereda
12. i ono ko gnemu pristogi od ocinstve Ereditadi; a ordi
13. nal(el)gie da se ucine aldovat Duafset *Sueteh* Mafs Sta
14. neh na gnighovu intenzion ça naipervo se bude
15. premoglo, i Stem gie dal Suersetak zadgnoj gnegha
16. voglie, ordinu, i Tištamentu, ku utverdiſe Sprisegun
17. u ruke mane Antona Tomicichia Cancillera pred
18. Suedoki Giacovon Crušsichiem, i Jurjem Martincichem m. p.

6.

25. rujna 1774., ured kancelarije u Lovranu

Oporuka Antona Fratra, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 25. setembra 1774. va Lovrane va uficiju
2. od kančilerije

3. Kompare Anton Palmić Meštrić i Ivan Kružić An-
4. tić, ki rifere zadnju volju, ordin i tištament
5. Antona Fratra, pasanega od ovoga sveta na 6. teku-
6. čega, ka se uzderži da do smerti pušća za donu
7. i madonu njega ženu Jelenu, a po smerte da na-
8. rejuje za njega univerzal eredi njega dve hčere
9. Anetu i Antoniju, ke hoće da razdele svo njega
10. blago na polovicu, to jest ono ko je ereditat od
11. njega deda, ki je njega vazel bil za svojga ereda,
12. i ono ko njemu pristoji od očinstve ereditadi. A ordi-
13. nal je da se učine aldoval dvajset sveteh maš sta-
14. neh na njigovu intencion³⁸ ča najpervo se bude
15. premoglo. I s tem je dal sveršetak zadnjoj njega
16. volje, ordinu i tištamentu, ku utverdiše s prisegun
17. u ruke mane Antona Tomičića, kančilera, pred
18. svedoki Jakovon Kružićem i Jurjem Martinčićem *m. p.*

7.

14. studenoga 1774., Lovran; izvršena 22. ožujka 1777., Lovran

Oporuka Frančeska Martinčića, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. [[Executa 22 Maggio 1777 Laurana]]
2. V dan 14. novembra 1774 u Lovranu
3. Compare Lovre Vaglich, Ivan Terdich i Tomafo Picich
4. ki rifere zadgniu vogliu, ordin, i Tiŕtament pokojnoga Francesca
5. Martincichia pokopanoga gioŕs Settembra Mesecza, ka
6. se uzdersi da buduchi imel tri Sini Simuna, Antona
7. i Jacova, i zac Anton gie umerl zato gnegha Sirote
8. Scupa Simunom, i Jacovom naredilgie za gnegha vniversal
9. Eredi, i nasledniki, na nacin Kako oude zdola bude
10. imenovano, i zato za
11. Naipervo puŕtilgie Sirotam Antonovem Lehu zulikami
12. va goram Lusce ka Se cunfin(on)a zIvanom Terdĭ
13. chiem; i ka ovomu na dne Sela giedan Marun i po
14. danak do Cresgne, a Cresgnu ni gnim puŕtil nego
15. Jacovu; i viŕŕe ovoga giedan Coŕtan va Cereh, dru
16. ghi Coŕtang pod Cereh, i na Loqvice zgora Zatki
17. Cuŕsacz goregni, i stem gih gie odelil od Suega
18. Blaga gneghovoga.
19. Drugo da puŕtilgie Simunu na Dolceh Scupa zgnegha
20. Xenun blago Delano prez Cresgni ku da puŕtilgie
21. iŕtomu Simunu, i Jacovu; i ka ovomu puli kuchie
22. do giabuke ku gie iŕtomu puŕtil togieŕt za ku
23. chiun zoveŕŕe vert; i va dolehem [dolenem] Lusce va nere
24. zinah Lehu zdolegniu zvlíkami cunfinaŕŕe z[...]
25. gunom Cuzaichem; i *libar* 5 dugha ęa gie puli Cu
26. zaine(?); i giedan Coŕtang va Cere, ki iŕti Simun
27. pomoch hochie mimo *libar* 5 Cuzaine(?) poloviczu du
28. gha Franceschu Perŕŕsichiu platit z Jacovom.
29. Za naizada Sue oŕtalo blago gneghovo ko ni ov
30. de zgora imenovano, i puscheno, zkuchiun, po
31. hischinun, i za Suem ęa va kuchie se nahodi, da
32. gie puŕtil Jacovu ki gie gnegha prigliedal, i prinaŕ
33. tal do Suersetka gneghovoga Xitka; zoŕsobitem
34. ordinom da Simun, Sirote Antonove ima puŕtit
35. pri miru Jacova, i da gha nimagiun mantrat, ni pray
36. dat, da pace Suaki takov da izgubit ima parat
37. gnemu puschen; i Stem gie dal Suersetak gnegha
38. zadgnoj voglie, i ordinu koga po(r)tverdiŕŕe Sprise
39. ghun u ruke mane Cancillera Antona Tomi
40. cichia pred Suedoki Mattiom Scozanichem, i
41. Anton Prischich pokojnoga *Mattegia*.

7.

14. studenoga 1774., Lovran; izvršena 22. ožujka 1777., Lovran

Oporuka Frančeska Martinčića, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. *Executa 22 Maggio 1777 Laurana*
2. V dan 14. novembra 1774. u Lovranu
3. Kompare Lovre Valjić, Ivan Terdić i Tomaso Pičić,
4. ki rifere zadnju volju, ordin i tištament pokojnoga Frančeska
5. Martinčića, pokopanoga još setembra meseca, ka
6. se uzderži da budući imel tri sini Šimuna, Antona
7. i Jakova, i zač Anton je umerl, zato njega sirote
8. skupa Šimunom i Jakovom naredil je za njega univerzal
9. eredi i nasledniki, na način kako ovde zdola bude
10. imenovano. I zato za
11. najpervo pustil je sirotam Antonovem lehu z ulikami
12. va goram Lušce, ka se kunfina z Ivanom Terdi-
13. čem. I ka ovomu na dne sela jedan marun i po-
14. danak do črešnje, a črešnju ni njim pustil nego
15. Jakovu. I više ovoga jedan kostanj va Cereh, dru-
16. gi kostanj pod Cereh, i na Lokvice zgora Zatki
17. kusac³⁹ gorenji, i s tem jih je odelil od svega
18. blaga njegovoga.
19. Drugo da pustil je Šimunu na dolceh skupa z njega
20. ženun blago delano, prez črešnji ku da pustil je
21. istomu Šimunu i Jakovu, i ka ovomu puli kuće
22. do jabuke, ku je istomu pustil, to jest za ku-
23. ćun, zove se vert. I va dolnjem Lušce va Nere-
24. zinah lehu zdolenju z ulikami kunfina se z [...]-
25. gunom Kuzaićem, i libar 5 duga ča je puli Ku-
26. zaine, i jedan kostanj va Cere, ki isti Šimun
27. pomoć hoće mimo libar 5 Kuzaine polovicu du-
28. ga Frančesku Peršiću platit z Jakovom.
29. Za najzada sve ostalo blago njegovo ko ni ov-
30. de zgora imenovano i pušćeno, z kućun, po-
31. hišćinun i za svem ča va kuće se nahodi, da
32. je pustil Jakovu, ki je njega prigljedal i prinas-
33. tal do sveršetka njegovoga žitka, z osobitem
34. ordinom da Šimun, sirote Antonove ima pustit
35. pri miru Jakova i da ga nimaju mantrat⁴⁰, ni prav-
36. dat, da pače svaki takov da izgubit ima parat⁴¹
37. njemu pušćen. I s tem je dal sveršetak njega
38. zadnjoj volje i ordinu, koga potverdiše s prise-
39. gun u ruke mane kančilera Antona Tomi-
40. čića pred svedoki Mattiom Skocanićem i
41. Anton Priskić pokojnoga Mateja.

8.

24. ožujka 1775., ured (kancelarije) u Lovranu

Oporuka Mateja Geržinića, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 24. Marza 1775 u Lovranu va vfficij
2. Compare Jure Zahej receni Mali Jure, i Matte Pahich,
3. ki rifere zadgniu vogliu, ordin, i Tiſtament Matteja
4. Ghersinichia, ka Se uzdersi, da toliko Matter Xivu
5. chiu, koliko Xenu puschia za Gospodarize od Sue
6. ga gnighovega, a po Smerte Matterinoj da puschia
7. Samu Xenu za Gospodarizu nad Suem do gne Smer
8. ti, i zac ima giednoga Sina Matteja ovega nare
9. giugie za gneghovoga vniversal Ereda, i nasledni
10. ka; ako pak bi Bog Suegamoguchi gnegha Sudil
11. i ne imel nadslednicha, tako ordinalgie da u
12. tem casu Ered vniversal gnighov bude gnegha
13. Hchi Maria; ku tolikajfse ako bi Bog Sudil
14. odlucilgie, i ordinalgie da u takovemu Casu od
15. Smerti Sinove, i Hcherine obſtat ima gneghov
16. Ered vniversal gnegha Xena, ka bi gih presivela
17. Puſtilgie za Duſsu gnegha ocza Ivana tri Sute
18. Maſſe Stane, (i) za Deda tri Stane *Sute* Maſſe; i tako
19. rauno zase pet Maleh *Suteh* Maſſ, i stem gie dal
20. Suersetak gnegha Szadgnoj voglie ordinu, i Tiſta
21. mentu, ku utverdiſe zpriseghun u ruke mane
22. Cancillera Antona Tomicichia pred Suedoki Diſ
23. mon Muſſichiem, Lovretom Vaglichem.

8.

24. ožujka 1775., ured (kancelarije) u Lovranu

Oporuka Mateja Geržinića, sastavljena od bilježnika Antona Tomičića

1. V dan 24. marča 1775. u Lovranu va oficij
2. Kompare Jure Zahej, rečeni Mali Jure, i Mate Pahić,
3. ki rifere zadnju volju, ordin i tištament Mateja
4. Geržinića, ka se uzderži da toliko mater živu-
5. ću, koliko ženu pušća za gospodarice od sve-
6. ga njigovega, a po smerte materinoj da pušća
7. samu ženu za gospodaricu nad svem do nje smer-
8. ti. I zač ima jednoga sina Mateja, ovega nare-
9. juje za njegovoga univerzal ereda i nasledni-
10. ka. Ako pak bi Bog Svegamogući njega sudil
11. i ne imel nadslednika, tako ordinal je da u
12. tem času ered univerzal njigov bude njega
13. hći Marija, ku tolikajše ako bi Bog sudil,
14. odlučil je i ordinal je da u takovemu času od
15. smerti sinove i hćerine obstat ima njegov
16. ered univerzal njega žena, ka bi jih preživela.
17. Pustil je za dušu njega oca Ivana tri svete
18. maše stane, i za deda tri stane svete maše, i tako
19. ravno za se pet maleh sveteh maš. I s tem je dal
20. sveršetak njega zadnjoj volje, ordinu i tišta-
21. mentu, ku utverdiše z prisegun u ruke mane
22. kančilera Antona Tomičića pred svedoki Diz-
23. mon Mušićem, Lovretom Valjićem.

9.

25. kolovoza 1777., ured kancelarije u Lovranu

Oporuka Lučije Udovičić, upisana po njezinoj smrti preko svjedoka Martina Lazarića Vlašinara i njegova sina Gergura, sastavljena od bilježnika Bartola Negovetića

1. U dan 25. Augusta 1777 u Lovranu u Vfficij
2. Compare Martin Lazarich Vlařsinar, i Gergur gigou Sin chi rifere
3. da drugi dan [za] smertun *pokoine* Lucie Vdouicich su prisli ua Vfficij od
4. oue Cancelederie upiřat zadniu uolgio [uolgiu], ordin i tistament iste Lu
5. cie ne otegiuch upisat pasani Canciler Gospodin Anton Tomicich za
6. usroch da gedan suedoh ni bil ua leteh za datmu priseg.
7. Prosen *postouanoga* Supana Iuana Leuantina da za ne imet mantri
8. due gigie sestre Antonia, i Maria od trete sestre Catarine po
9. uremenu chen puschia gigi del zuan necholico blaga strizu
10. Mategiu Sirotnaku i Mateu Lazarichu cini upisat od mene
11. VCancilera chako slidi.
12. Naiperuo puschia Chalek uas gigi del chi gioi gie prisal na ras
13. delengie chada sufse setre meu sobon dellile duem sestram
14. Antonie, i Marie zagrauion od set(?) *Sueteh* Mařs staneh za duřsu
Pokoinoga
15. Oza Antona.
16. Uchie puschia oben duem menouanem sestram drugi Cus gigi na
17. Cusceh zdola breha Kampaliceuega zagrauion od drugeh
18. set(?) *Suet* Mařs staneh za duřsu *Pokoine* materi Gelleni.
19. Uchie istem due[m] sestram puschia Chuchiu i za gie puli chu
20. ci sue za gie od gigega rasloga spaton da imagiu cinit po
21. gige sperti [smerti] rech set(?) *Sueteh* Mas staneh za duřsu gigiu, i da giu
22. imagiu sprauit chada giu bude Gospodin Bog sudit od ouega
23. sueta, suetemi Vfficij cha stal(is) od Chu(ch)ie donasa
24. Uchie puschia suogemu strizu Mategiu Sirotnaku Vet(?) Mar [Mar]
25. coceuen za suem pristogiangiem za se onde gigega nahagia
26. zagrauion od cetireh *Sueteh* Mařs staneh za gigiu duřsu, i to mu
27. puschia za usrok da ako nebi bil on nastal gigie blago da
28. bi billo sue pusto ustalo.
29. Uchie puschia obem duem sestram *Antonie*, i Marie Giauorouce sue
30. za gie od gigega rasloga, sobligon, da po gigoj smerte imagiu
31. poslat tri diuogche, i cha od gich poslast(?) sgimi(?) *Blaxene Diuize* Marie
- ua
32. Craj na gigiu intenzion.
33. Uchie puschia gednu Lesizu puli Turna Mategiu Lazarichu
34. za usrok da uech puti ge priela od istoga chahou *stu*[...]
35. stuar, i da cinit ima masit gednu *Suetu* Mařu stanu za gigiu
36. dusu.
37. Uchie isti sgora imenouani Martin Vlařsinar gouori da gie
38. istoj Lucie rechal pochle gie sue ouo upisano zapouedala
39. da bi pustila za tretoj sestre Catarine omuxenoz z Ger
40. guron Gersin, a nato da gie odgouorila da pustit gij nehie

9.

25. kolovoza 1777., ured kancelarije u Lovranu

Oporuka Lučije Udovičić, upisana po njezinoj smrti preko svjedoka Martina Lazarića Vlašinara i njegova sina Gergura, sastavljena od bilježnika Bartola Negovetića

1. U dan 25. Agusta 1777. u Lovranu u oficij
2. Kompare Martin Lazarić Vlašinar i Gergur, jigov sin, ki rifere
3. da drugi dan za smertun pokojne Lučije Udovičić su prišli va oficij od
4. ove kančelerije upisat zadnju volju, ordin i tištament iste Lu-
5. čije, ne otejuć upisat pasani kančiler gospodin Anton Tomičić za
6. uzrok da jedan svedok ni bil va leteh za dat mu priseg.
7. Prošen poštovanoga župana Ivana Levantina da za ne imet mantri
8. dve jije sestre Antonija i Marija od trete sestre Katarine po
9. vremenu, ken pušća jiji del zvan nekoliko blaga stricu
10. Mateju Sirotnjaku i Mateu Lazariću, čini upisat od mene
11. kančilera kako slidi.
12. Najprvo pušća čalek vas, jiji del ki joj je prišal na ras-
13. delen⁷ je kada su se se tre meju sobon delile, dvem sestram
14. Antonije i Marije z agravijon od set sveteh maš staneh za dušu
15. pokojnoga
16. oca Antona.
17. Uće pušća obem dvem menovanem sestram drugi kus jiji na
18. kusceh zdola breha kampalicevega z agravijon od drugeh
19. set sveteh maš staneh za dušu pokojne materi Jeleni.
20. Uće istem dvem sestram pušća kuću i za je puli ku-
21. či sve za je od jijega razloga, s paton da imaju činit po
22. jije smerti reć set sveteh maš staneh za dušu jiju, i da ju
23. imaju spraviti kada ju bude Gospodin Bog suditi od ovega
24. sveta, svetemi oficij ka stališ⁴² od kuće donaša.
25. Uće pušća svojemu stricu Mateju Sirotnjaku vet Mar-
26. kočeven za svem pristojan⁷ jem za se onde jijega nahaja
27. z agravijon od četireh sveteh maš staneh za jiju dušu, i to mu
28. pušća za uzrok da ako ne bi bil on nastal jije blago, da
29. bi bilo sve pusto ustalo.
30. Uće pušća obem dvem sestram Antonije i Marije Javorovke sve
31. za je od jijega razloga, s obligon da po jijoje smerte imaju
32. poslat tri divojke, i ka od jih poslast s jimi Blažene Divice Marije
33. va
34. Kraj na jiju intencion.
35. Uće pušća jednu lešicu puli turna⁴³ Mateju Lazariću,
36. za uzrok da već puti je prijela od istoga kakov
37. stvar, i da činit ima mašit jednu svetu mašu stanu za jiju
38. dušu.
39. Uće isti zgora imenovani Martin Vlašinar govori da je
40. istoj Lučije rekal pokle je sve ovo upisano zapovedala
41. da bi pustila za tretoj sestre Katarine omuženoj z Ger-
42. gurom Geržin, a na to da je odgovorila da pustiti joj neće

41. nistar, za usroh, da kako se gie ozenila, rasdelengiem gie
42. usrocouala uelichu scodu, i rasu(t)chie suega stana.
43. I tem gie dalla suersetah gigoj zadnoj uolgie, ordinu, i Tis
44. tamentu ku utuerdijse sprisegun u ruke mene V Cancilera
45. Bartola Negouetichia pred suedoki Andregion Zupparon
46. i Mategion Marchulinom.

41. ništar, za uzrok da kako se je oženila, rasdelen'jem je
42. uzrokovala veliku škodu i rasuće svega stana.
43. I tem je dala sveršetak jijojej zadnjoj volje, ordinu i tiš-
44. tamentu, ku utverdiše s prisegun u ruke mene kančilera
45. Bartola Negovetića pred svedoki Andrejon Cuparon⁴⁴
46. i Matejon Markulinom.

Bilješke

- ¹ Prema tal. *comparire*, 'pojavit se, pristupiti'.
- ² Prema tal. *esporre*, 'izložiti'.
- ³ Prema tal. *l'ordine*, 'nalog, zapovijed'.
- ⁴ Prema tal. *riferire*, 'izvijestiti, priopćiti, ispričati'.
- ⁵ Lat. *item*, 'također'.
- ⁶ *Kostanj*, 'divlji kesten, manjih plodova koji se teško odvajaju od kore; neuglednija sorta'.
- ⁷ Prema tal. *l'obbligo*, 'obveza'.
- ⁸ Pri transkripciji se ovoga nadimka oslanjamo na slično prezime zabilježeno u veprinačkim sudskim zapisnicima: *Matej Šepac* (Margetić, Lujo, nav. dj., str. 74).
- ⁹ Prema tal. *l'aggravio*, 'teret, opterećenje, namet'. Ovdje u značenju 'bez tereta' (u pravnom smislu).
- ¹⁰ *Pretiniti*, 'pregraditi, obložiti'.
- ¹¹ Prema tal. *l'erede*, 'nasljednik'.
- ¹² Na drugim se mjestima javlja i kao *Lorenzo Bremberich* (HR-DARI-41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24: dok. 00038), a ta je varijanta prezimena zabilježena i u primjeru *Tomaso Bremberich* (isto, dok. 00042), što bi moglo sugerirati da je u ovoj oporuci prezime zapisano pogrešno i da je zabunom došlo do zamjene slova *e* i *r*. Pouzdaniji će se zaključci moći donijeti tek nakon iscrpne analize cjelovita korpusa lovranskih oporuka.
- ¹³ Prema tal. *il porto*, 'luka'.
- ¹⁴ Prema tal. *il patto*, 'uvjet'.
- ¹⁵ Prema lat. *decipere*, 'varati, prevariti'.
- ¹⁶ Prema tal. *fondare*, 'uništiti, upropastiti, razoriti, rasuti, zatrti'.
- ¹⁷ *Marun*, 'pitomi ili uzgojeni kesten, većih plodova; uglednija sorta'.
- ¹⁸ Prema tal. *la stima*, 'procjena, mišljenje'. Ovdje u značenju 'prema službenoj procjeni'.
- ¹⁹ *Dosplattiti*, 'platiti cijeli dug ili ono što je još trebalo da se dug isplati'.
- ²⁰ U transkripciji smo se odlučili za varijantu *pomankan'ja*, iako je ovu riječ moguće pročitati i kao *pomanjkan'ja*.
- ²¹ Ovdje u prenesenu značenju: 'pravna forma'.
- ²² Darovanje zbog uzroka smrti.
- ²³ *Proptati*, 'doznati, razabrati što, ući čemu u trag'.
- ²⁴ Ovdje u značenju 'urod s lijehe'.
- ²⁵ Misli se na Assisi i, vjerojatno, na crkvu Svete Marije od Andela (*Basilica di Santa Maria degli Angeli*). U jednoj se od talijanskih oporuka istoga oporučitelja nalazi vrlo zanimljiv zapis *pafsagio dalla porta d' Agnelli in Afsisi* (HR-DARI-41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24: dok. 00022), gdje je oblikom *Agnelli* zabilježen hrvatski naziv crkve (*anjeli*), a ne talijanski (tada bi se moralo shvatiti u značenju 'janjad'). To omogućuje posredno pretpostavku da i u ovoj oporuci *g* u riječi *Angelske* treba čitati kao *j*.
- ²⁶ *Stomanja*, 'košulja'.
- ²⁷ *Ponjava*, 'vuneni pokrivač'.
- ²⁸ *Tolikajše*, 'također, toliko (mnogo)'.
- ²⁹ Prema tal. *il paese*, 'zemlja'.
- ³⁰ Prema tal. *spendere*, 'potrošiti, iskoristiti, provesti'.
- ³¹ Prezime se često javlja u veprinačkim sudskim zapisnicima, npr. „razumejući tužbu Matija Žiganta“ (Margetić, Lujo, nav. dj., str. 130).
- ³² *Zapenjati*, 'založiti'. Leksem je ovjeren u veprinačkim sudskim zapisnicima XVI. i XVII. stoljeća (usp. „ta dolac est dan i zapenan Petričiću“ i „on del za koga je rečeni pop Cinzeb udbi (!) pinezi (zapenal) depožital za odkupit po štimi“, u: Margetić, Lujo, nav. dj., str. 69 i 131), no Margetić ga u rječniku navodi u varijanti *zapenati* (isto, str. 163), vjerojatno poveden načinom zapisa. Veprinački su naime zapisnici pisani glagoljicom, u kojoj nije bilo posebnoga grafema za fonem /í/.
- ³³ Razriješeno na temelju drugih isprava. Usp. npr. zapis *Andrea Petricich* u: HR-DARI-41, *Javni bilježnici Rijeke i okolice*, sv. 24: dok. 00028.
- ³⁴ Prema tal. *l'arciprete*, 'arhiprezbiter'.
- ³⁵ *Za lastovito*, 'u vlasništvo'.
- ³⁶ *Aldovati*, 'posvetiti, žrtvovati'.
- ³⁷ Ovdje u značenju: 'ugovornim stranama'.
- ³⁸ Prema tal. *l'intenzione*, 'namjera'.
- ³⁹ *Kusac*, 'dio'. Usp. npr. „oni kusac zemlje meju timi strehami“ (Margetić, Lujo, nav. dj., str. 98) ili „u letih pasanih mu je prodal edan kusac blaga“ (isto, str. 100).
- ⁴⁰ Prema tal. *maltrattare*, 'uznemiravati, zlostavljati, mučiti'.
- ⁴¹ Prema tal. *la parte*, 'dio'.
- ⁴² Ovdje u značenju 'stanje'.
- ⁴³ Prema lat. *turris*, 'kula, toranj, zvonik'.
- ⁴⁴ Prezime se često javlja u veprinačkim sudskim zapisnicima, npr. *Marko Cupar* (Margetić, Lujo, nav. dj., str. 96).